

فیلماامہ

تو ماری

شیخ شہرزین

نوسەر: بهرام بهزایی

وہرگیتیر: تہیفوور

تەنیا نەر كەسانەى بۆيان ھەيە تەم نامىلكەيە بخوتتەورد كە:
باوەريان بە بىرى نوى ئە ھەموو لايەنەكانى ژياندا ھەيە،
و پرگارى مرۆف ئە نازادى بى سەورى ئەندىشەدا بزائىن.

*

پىشكەشە بە ھەموو قوربانىەكانى كۆنە پەرسى.

*

خوتدەنەودى ئەم نامىلكەيە بۆ كۆنە پەرسى و ملھتېر و نوكر باو و ھەلپەرسى

قەدەغەيە

ژومار شىخ شوزىن

۱۹۸۶-نشر رامىن

چاپ اول پايز ۱۹۸۹-سوید

تۆمارى شىخ شەرزىن

وەرگىتېر: تەيفوور

بەھارى ۱۹۹۱

چاپى يەكەم - كتابى نەرزان

I.S.B.N...91972224-88

Kitab Arzan

Barnar Ps g..31

55316..Jönköping SWEDEN

Tel..036_148031

Fax..036_110999

بهرام به‌یزایی، یه‌کێک له هونه‌رمه‌نده هه‌ره به‌ناوب‌نگه‌کانی شانۆ و سینمای ئێهرانه که شیبوهی هۆنه‌ری تایبه‌تی خۆی هه‌یه. هه‌ر به‌رهه‌مه‌تکی به‌یزایی له کاتی خۆیدا له هۆنه‌ری خنکاو له ژێر چه‌پۆکی سه‌ره‌پۆیی ده‌سه‌لتاداران - شاهه‌نشاهی و ئیسلامی ئێران - دا ڕووداوتیکی جینگای سرنج بووه.

تۆماری شیخ شه‌رزین، یه‌کێک لهو به‌رهه‌مانه‌یه‌تی که ڕوانینه‌تکه له به‌ره‌نگاری کردنی نه‌ندیشه (نه‌نگیزسیۆن) له ده‌وره‌کانی ده‌سه‌لتاداری ئیسلامدا. بۆ ئواندنی سه‌ره‌پۆیی ئه‌و پۆی ده‌سه‌لاتی کۆنه په‌رستی ئێران، به‌رهه‌مه‌کانیتری به‌یزایی:

* شانۆ

سه‌غایه‌نامه‌ عروسکی - په‌لوان
اکبر میمیرد - هشتمین سفر سندباد
- دنیای مطبوعاتی آقای اسراری -
سلطان مار - میراث و ضیافت -
چهار صندوق - دیوان بلخ -
گمشدگان - راه ضوفانی پسر فرمان
از میان تریکی - ندبه - مرگ
یزدگرد - نوشته‌های دیواری -
خاطرات هنر پیشه‌ نقش دوم - فتح
نامه کلات - یه‌رده‌خانه.

* فیلمنامه

عمو سبیلو - رگبار - عبارت‌ها -
سفر - غریبه و مه - حقایق در باره
لبلا دختر ادريس - چریکه‌ تارا -
کلاغ - آهو، سلندر، طلحک
و دیگران - قصه‌های میر کفن
پوش - شب سمور - اشغال - آینه
های رویرو - روز واقعه - داستان
باور نکردنی - زمین - عبارنامه -
پرونده قدیمی پسر آباد - کشفهای
مبارک - تاریخ سرری سلطان در
آیسکون .

مه‌یدان و چه‌وشی کتێبه‌خانه - پۆژ - ده‌ره‌وه

ناو مه‌یدان، له نێوان هات وچووی رۆژانه‌ی خه‌لکدا، فه‌راشیک که ده‌فریکی نارینی پتییه، به‌ رفان له دووکانیکه‌وه دیته‌ ده‌ری - له به‌ران به‌ر ده‌سه‌ت به‌ره‌یه‌که‌وه تیده‌به‌په‌رئ که 'خاوه‌ن دیوان' ی ئه‌ی داده‌به‌زئ.

فه‌راش ده‌گاته چه‌ند که‌س که به‌ن ی له خومدراوی - هیتستا ته‌ر - له سه‌ر نارینه‌ستی به‌ر هه‌تاو هه‌له‌مخه‌ن. به‌نه‌کان له په‌نگی جۆراوجۆرن، له وۆوه ده‌گاته که‌سه‌نیک که تۆیه چه‌رمی خاوه‌ له ئیستران داده‌گرن و تۆپتیکیش له سه‌ر شانی ئه‌و داده‌نێن. فه‌راش له ژێر تاقی ده‌روازه‌یه‌که‌وه په‌ت ده‌بی و ده‌گاته چه‌وشی کتێبه‌خانه و به‌ پێش چه‌ند چاوه‌ دووکاندا تیده‌به‌په‌رئ که له‌وانه‌ دا به‌رگدۆزان خه‌ریکی به‌رگرتنی کتێپ و ڕازینه‌رانی کتێپ خه‌ریک په‌راویز گرتن و ڕازانه‌وه‌ی کتێپان. هه‌ندیک تۆمار له سه‌ر به‌ن له به‌ر تاو له چه‌وشی که‌وره هه‌لخراون و له هه‌موو جیگایه‌ک که‌سه‌ی په‌نگ و په‌شۆله‌ی په‌نگا و په‌نگ له به‌ر چاوه، له سه‌ر ئه‌و که‌یک مه‌نجه‌لیکی که‌وره‌ی په‌نگ تیک دهنه‌ن و په‌نگی تیکه‌ل ده‌که‌نه‌وه. فه‌راشه‌که به‌ ته‌نیشته فه‌راشیک دیکه‌ دا تیده‌به‌په‌رئ که تۆره‌که‌یه‌کی پر له - له‌وح - ی کۆنی پتییه و ده‌یه‌نیتته پال چه‌وزیک که له‌وی ده‌یانشۆنه‌وه. له‌و لاتره‌وه، تۆماره‌کان که هه‌موو له تۆره‌که‌ی چه‌رمی دان چه‌پک چه‌پک ده‌رین، چاودێران چاویان ئه‌ی ده‌که‌ن، هیندیکیان له ئاور داوین و هیندیکیان له تۆره‌که‌ی چه‌رمی تازه ده‌نینه‌وه. فه‌راشه‌که ده‌گاتی و ده‌فره‌که ده‌دا به‌ چاودێریک و تۆیه چه‌رمه‌که ده‌با و ده‌پوا. چاویاریک رۆنی ناو ده‌فره‌که به‌ سه‌ر ئاوره‌که‌دا ده‌کا. ئاوره‌که بلێسه‌ی به‌رز ده‌بیتسه‌وه، له نێوان چاودێره‌کاندا لاوێک که نێوی 'عه‌یدی' به‌ ده‌ست ده‌با تۆماریکی تاک که‌وتوو له ته‌نیشته ئاوره‌که‌وه هه‌له‌ده‌گرئ و چاوی لێدما.

ده‌نگی عه‌یدی: نه‌مه تۆماری 'شیخ شه‌رزین' ی ده‌بیره که به‌ خه‌تی خۆی ئه‌وه‌یه‌ک که به‌سه‌ره‌اتی خۆی نوسیه‌وه و له مێژ ساله بۆ دادخوازی ئارده‌ویه‌ته لای خاوه‌ن دیوانی خوالی خوشبوو، له‌م دووایه‌شه‌دا له کاتی سیاهه‌ گرتنی مۆتک و مالی ئه‌و کۆچه‌رده‌وه‌دا، له نێوان چه‌ند کۆگ تۆره‌که‌ی تۆمار و به‌یاز که هه‌موویان شکا به‌ت نامه‌ و سیاهه‌ی مالیاتی بۆ (سلف) دکان یون دۆزراوه‌ته‌وه، و شیاری

ئەمدى ھەمە كە ئەندىكى بە ئەزەرى جەنابىن بگا.

دیوانى كىتەبخانە، كارگە - رۆژ - ژوورەود - ئىستى و راپردوو

تۆمارەكە لە سەر فەرەش دانەنرە، عەبدى بەرانبەر بە خاوەن دیوان دانیششوووە و ئەویش بێ ئەوە كە پالى داپتەتووە ئە سەر نۆشەكۆلەپەك دانیششوووە. لە پشتپەتووە چەند بالنج ولە پىشى مێزىكى چكۆلەى نزم دانراوە. دەوراندەوى ژوورەكە دۆلچەى پى لە كىتەب و تۆمارە.

خاوەن دیوان: ئەم ئىشە بۆ من ناشایە، شەرزىن! لە ئىشەم بىستوو (دەست بۆ تۆمارەكە دەبا) بۆ دەپ ئە نىوان ئەم ھەموو تۆمارى حىسابى مولك و بەرچەدا خەرىكى تۆمارى شىخ شەرزىن بىن؟

عەبدى: شىخ شەرزىن مەمۆستای ئەم چووكەتان بوو، كاتىك لاو بوو، ئەو مەوەپەك خەت و رايە ولەفەز ووشەى فەتەر كردم، بەلام بەرگرى كرام ئەوێ كە كارانەى بەدەن ولەبەر ئەوە ھەتا سەردن قەرزدارىم. لە لایەكى دىكەشەو گومانى ئەم چووكە ئەوێپە كە سەرەپاى ئەو ھەموو دەستدەزىپەى كە پى كرا ھىشتا لە جىگەپەك دەرى، ئىست كە بەختى جەنابان درۆشەتەو و پرازىتەرى ئەم مەقامە شەرفەن جىگەى خۆپەتى كەسانىكى وەكوو ئەو پىزان لى بگىرئ. ئەگەر دەفەرمون ئەو پەرشانە بگەپن بەلكوو گەردەپك لە ھەمى پەردىتەو.

خاوەن دیوان: (بەنى تۆمارەكە دەكاتەو) دىناپەكى بەرىتەو، لە تۆركستان ھىندەو ھەتا رۆم و شامات وزەنگار و ھەبەش.

عەبدى: ئەو نابى تەوانىتتى زۆر دوور بگەوتتەو، ئەگەرچى رەوا بوو نىبەنگى بە ھەموو دىنا بگا.

خاوەن دیوان لى دەروانى، عەبدى بە خۆراگرىپەو سەرداندەخا، لە شووشەكانى عوروسىپەكەى پشت سەرىپەو ھات وچووى كارىگەرەكانى ناوھەوش ديارە.

خاوەن دیوان: (تۆمارەكە دەكاتەو) ناخرجار كەى ولە كوئى بىنوتە؟

عەبدى: (سەر ھەندىنئ وچاو لە شەمەكە دەكا) دەپنئ شەو، لە خەودا، ناورىكى پى نىشاندە كە ئەو رۆ لە تەنىشت ئەو ناوردە ئەم تۆمارە دىتەو.

خاوەن دیوان: (بە گومانەو لى دەروانى) خەتى خۆپەتى.

عەبدى سەرداندەخا، خاوەن دیوان زىنر لوى تۆمارەكە دەكاتەو وچاو لە پەراوتەمەكى دەكا. خاوەن دیوان: جى مۆرى سوتتانی پىشوو - بە عەرز گەپشەووە و پى ولام ماوەتەو، (فەو لە تۆزى تۆمارەكە دەكا) ئەھى چرا پىن!

چرا بە دەستى فەراشەپەكەو دەكەوتتە گەپان، سەپەرى سەر كىتەپەكان وەرئ دەكەون ورووناكایى دەسووپئ. خاوەن دیوان سەر ھەندىنئ.

خاوەن دیوان: لىرەى بگەر! لە سەر ئەم نووسراو!

تۆمار دىتە بەر رووناك پىپەو و دىپەكان بە ئاشكرایى دەپىنرئ. دىمەنى نرىكترى چۆر بە چۆر لە دىپەكان. دەستپىكردى چەرخىنى ھىلەكان لە ئىستاو بۆ راپردوو.

دەنگى شەرزىن: پزان ئىوى باپم خوالىخۆشبوو "روزەھان"ى دەبىر بوو. ھىشتا سى سائەم تەواو نەكردبوو كە قەلەم بەدەست مەشقى خەتم دەكرد ولە تەمەنى ھەوت سائىدا بەرگى كىتەب دەگرت و دەمنوسىپەو، لەوترا بوو كە ھەزم ئە خۆپندى نامىلكە و كىتەب كە و ئە جەبەر ونوسول و حىكەمەت و موزىك و شەھەرم كۆنەپەو. كاتى باپم - رەھمەتى خەوداى ئى بىن - كۆچى دواپى كەرد و دوناپى بۆ ئىتمە بەجى ھىشت پىشەى ئەو گرتە پىش و ناخرى لە دارلكتىسى ھۆماپۆنىدا بە دەبىرى دایمەزاتنم، ھەتا ئەو كەتەى كە نامىلكەپەك نووسى بە ئىوى "دارنەم" لەوترا! زانستم بە دارىك چواند كە ئەگەر بەخىوى كەى گەشە دەكا، دەن رىشەكەى وشك دەپئ.

ھەر لە دەستپىكردى وتارەكەو بە خولینەو ھى دىمەنەكان لە ناو ژوورەكەدا، لە پىشدا مەدالپەكى سى سالان خەرىكى مەشقى خەتە، پاشان كورپكى ھەوت سالان خەرىكى شىرازە گرتنى كىتەبە و دواتر كورپكى دواز دەسالان خەزىكى پازاندەو ھى سەردىپى كىتەبە، دىمەن دەگاتە بەر بەرگى ئەسپارىك كە لەوترا لاوتكى بىست سالان لە سەر نەردىوانىك دەپىنرئ، دواپىن دىمەن دەگاتە بەرگەپەك كە "ئوستاد مەنسورى جەوزەجانى" لەوتووە دىتە بەرئ. خەزەتكارەكان بە ھەسەن و دانىشتنىكى كورج پىزى لىدەگرن و شەرزىن لە بىست و سى سالاندا قەلەم و قەلەمراشەكەى لە تەنىشت شەمەكە دانەنى و ھەندەستئ.

ئوستاد: (كە پەخۆش) شەرزىن بۆتەم؟ يا كورپى رۆزەھانى دەبىر؟

شەرزىن: خەودا بىپەخىن! - ئوستاد مەتەبارى كرىن.

نووستاد:

نووستاد نه! نه کاته دا من نووستادی کس نیم، له لایمن جه نابینهوه بۆ چاویاری هانوم، هیچ کم و کوو پیت ن بیه؟ (ته و اشای کاغهنژیک دهکا)، رتسمان و چهره و رهنگتان و بستور، هر وهه فیتله و پوژنی چرا و قهله متراش.

شهرزین:

(ته و اشای کاغهنژیک بیکه دهکا) کاغهنژیک خان بالخ و موره کهنی فخروری.

نووستاد:

به سن سالتان مندالتیک، دور نه داب و ندریته، رانیت؟

شهرزین:

دهبی نه جمیل پرسیر بکری!

نووستاد:

هیچ گله بیه کم له کچه کمه ندریستوه، بیژگه له زیاد کارکردنی تو، سهره پای نهوش دپتیک له 'شروح الظفر' نه نووسراوه توه.

بچیک له هاوکارهکان به نامزهوه دکوکتی و خزمتکارهکان دهچنه دهی.

شهرزین:

نامه بکم ناردوه بۆ داوای ئی بوردن.

نووستاد:

چوئن؟ مانگانه به وهخت نه گه بشتوه؟ (شهرزین به زهرده خه نهوه سهر دهله قینتی و پرووله دهکا) لیره هر قهله سیک له خزمت دارالکتیبی هوما یونیده.

شهرزین:

(شهرزین کتیبیک هه لدهگری و ده بیاته ژیر رووناکایی ده ریجه که) دپرتکتان بۆ ده خورینهوه له شروح الظفر که ماناکه تی ناگم. (نووستاد که خهریکی ته و اشای سمه صافهکان بو، په چوژر به رهو شهرزین تاور دهاته وه ... شهرزین ده بخورینه وه) ... و نهو دوژمنه به دکاره خوینمژانم بۆ بنی دؤزخ نارد.

نووستاد:

مه بعت له کتیبه؟

شهرزین:

نیمه! نه کم کتیبه ده لئی عه ره بان نهو په ری خیر خوازیدا، هیرشیمان هینایه سهرمان و نیمهش نهو په ری ناسویاسیدا بهرگری له خویمان کرد. نهوان به دلپاکیبه کی ته واره شاره کنی نیمه بان ویران کرد و نیمهش به دلپاسیهوه خویمان به دهسته وه نهدا. نهوان بهو په ری بهرینهوه نیمه بان قهله چو کرد و نیمهش بهو په ری دلره قیهوه سهرمان له ژیر تیخیاندا دانده و دهستان به بهرنگاری کرد، ت نهو جهنگایه که ده لئی "نهو دوژمنه به دکاره خوینمژانم بۆ بنی دؤزخ نارد" (کتیبه که دادمخا) یانی نیمه.

نووستاد:

هم م

شهرزین:

کتیبیکی سهرتسهر ناسزایه به رهگ و ریشه و رهجه لک وینه وینه چه کدی من، تیکه تو به هه موو جوژه بوختان و دروژیک.

نووستاد:

نه گمر من تنیا چاویاری سولتان بویام نه کم قه نه بامی سهرت بو، به نام له کاته دا من نووستادم نه چاویار. که و ابو نه نوکته بیه فیریه که تو بان بۆ نووسینهوه لیره راگرتوه نه بۆ بیر ورا.

شهرزین:

پوژنی بیه کم قهله مه له موره کف دا و له سهر کاغهنژیم دانا، خوینتی ئی پزایه سهر لاپه ره که، یستی کاغهنژیکه قه لشی، خوینتی هه زاران که س له هر دپرتکتا ده کولا.

نووستاد:

نه!

شهرزین:

هه زاران که س که ده یانزانی شهر نه سهر بیر و باوه نه نه سهر زوتم و زهر و ژنه.

نووستاد:

(تووره) ناخ، و دناهی کچم به بی میتشکترین پیو داوه (ده ریجه که دادمخا که دهنگ نه چیتته دهی) مه گمر له حیکه تنی بیدهنگی نه گه بشتورپی پیو؟ خودا ده تپیتته دنیاوه به نام بیدهنگیبه که زیندوت راده گری. (نارامتر) نهوی کوتت پیم خو شه شهرزین تیده گدی؟ به نام به پیچه وانه ی رای 'دارالخلافه' یه.

شهرزین:

پیم و ابو بۆ خویمان میلله تیکین (کرتوش دهبا) چیکه تاکوو له کاره قوتار بم؟

نووستاد:

(تووره و گریز له سهر کورسیبه که دادمخیش) هه موو کاتیک سهر کوئنه بان کردوم که بوم هه موو زانسته وه بۆ له جه نابیان نریکم، و نامه کدی نیسنا ده دریتته وه، رهنگه بتوانم کاتیک بۆ تو بکم، به لئی نیمه بۆ خویمان میلله تیک نون و منیش تنیا به لا گیتیم، من جه لادهکان فیر ده کم که به پوژیکی زیاتره وه ملمان به پوژیش و پیش پوژ کردنی ناسنی سوورده بو له چاوماندا نیوی خودای ئی یستن، و نیستا تو ده تهوی لیت گهرین.

شهرزین:

نووسراوهکانی خودانهسان دپشکیتن هه ت نهسته کانیمان بسورتیتن، نهو کاره به من بسپیرن.

نووستاد:

ت شتیکان لی بشاریهوه؟ کاریک که "ناسمان" کوری "مبه ره بان یه ی کناری" ده بگرد و به زیندوی کهنوئیان کرد؟ نه! له دارالخلافه لافه دا کراوه ته جه رید که عیلمی نهوان به عه ره بی وهر گیتنه وه، نووسراوهکانیمان به ته وای

بسووتینن ت به تهواوی ونهک نیان له ناو بچن و وېزاننن که عینم لای نهوان
نه بود. تهوچیدان شرک و زانستیان نهزاننن خوداین خورافات بوود.

شهرزین:

دهی بزگارم بکمن، فرمان بدن تا کوو بچم.

نوستاد:

به لئی نه مه نیمکاتی همبوو، نه گمر جهن بیان دارنامهی توی نه دیتیا.

شهرزین:

دارنامه!

نوستاد:

پتم سهر نیه که هیندیگ کوفریان تیبدا دیتیتتهوه.

شهرزین:

(به توندی) دارنامه سفتی زانسته.

نوستاد:

کوا جنگی زانست؟ کتیبیک له ودفی سردانهواندن دا بنوسه.

شهرزین دوور دهکه ووتهوه، نوستاد له پشت دهر بیچه که رادهوستی. له دهرن رنگی سوور
ولاژوهردی دهکولینن.

نوستاد:

جهنابیان له گنجی و بلیمه تی نووسم شاگهشکه بوون وپشین سهر بوو
وویستیان بزانی ناخو نهو کتیبه نه گم نوسولی ماموستاپانی پیشوو سازگاری
ههیه؟ (شهرزین رووی تیدهکا وهول دندا له مابهسنی بگا- نوستاد به
وشکییهوه تهساشای دهکا) نیستا چاویاره کهیه که دهوئی: شهرزین کوری
پوزیهه، نه مپو قمار درا کومه لیک عالمه سهارهت به تو لیکولینهوه بکمن.
نه مهیه دهستووری جهنابیان.

دیوانی کتیبیجهانه - درپژه - (نیستا)

خاوهن دیوان: (چاوله تومارهکه هه لندگرئ) لیکولینهوه؟

عهیدی: (نووجیداوه ودهگرئ) کاتیک بیر لیده که مهوه پستم ده لمرزئ، نیمه هه سوو ده زانین که
نه لیکولینهوانه قماره به چ ناکامیک بگا.

ژووری چوه پروانی - رۆژ - ژوورهوه - (رابردو)

شهرزین هه لپرووک و وترساوه هتا پشت دهر کهیهک که له وتییهوه ههرا هه رایهک دئی دهر و.

شهرزین:

مشکهکان خمیرک جاوینی کتیبه کمن، نه ندیشه کون ده جوون وحقیان قه لهو

ده گمن. به لام نه به نه ندیشه:

نوستاد له پال په نچه ری ژوور دهکا راوه ستاوه، له خواره وه له ناو حه وشه کهدا 'جه میل'
ومندا لکه هی ده بیترئ که به ته مای ناکامی کۆیونه وهی عالمه کاتن.

شهرزین:

(هاوار دهکا) چۆن له ههرا و زنا یه دا ده کرئ قسه بگرئ! (نوستاد تهواشای

دهکا) هه چۆنیک بن نیبسن، پای دئی به لاسه وه، نه گمر (قسه که هی
ده خواته وه وگریان نهوکی دهگوشی وده نالینن) تو گیان نهو دوو نازیزدم شتیک
بلن!

نوستاد تی راماو، له ناو حه وشه کهدا فرا شتیک جه میل ومندا لکه هی ده گتیرتتهوه.

نوستاد:

(وه ری ده که وئ) هیندیگ قسه ت هۆنیوه ته وه شهرزین: نازانم به دووی داهینان
دای یان نه نه سلویه تیک ده گم ری. نه وانیتتر له نووسراوه کدندا دین وده چن.
قمر زیان لئ وهرده گری وسهرمایه لئی ساز ده که ی، ههرا کهس قسه ی خوی دهکا
وسهره پای نه وهش قسه کان هی تۆن. راستت بن بلن نه ندیشه کانت دهژ (بکر)
نن.

شهرزین:

هیچ دهژتک مندالی نه بوود.

نوستاد:

به لام نه وهی که به دنی هاتووه دهژ بوود.

شهرزین:

دهر سیکش به وانه بد: که لهو تالاره دا له سهر گۆشت ویتست ونیسقانی من
چهنه ده شکینن. ناکامی له مه باشتر نابن نه گمر نه ودی بنووسی که ده ته وئ وهه
لهو کاته شدا نه توانن بلینن که کرتوتته. تهواوی نه ودی که به شیره ی نه وانیتتر
- له کاره که ی مندا- بی نیوته هی خۆمن به نام به شیره ی نهوان. له گم نه وه شدا دهژ
نه بوون باشتر له نه ستیور بوونه.

نوستاد:

تاچ بزئ؟ ناشیرینتکی رهش و به دخویه کی ناوچا وگرژ، یان فریشته روخسارنیک؟

شهرزین:

(بی تاقهت) سهد و سیزده ووشمه له خراپدی نه ندیشه ی نویدا دیوه ته وه و دکوو،
زالم ویاخی ودا هیتنر و موخلیند و کافر وهیتر، به لام تن نه ت یک ووشمه له باشه
بوونی قسه ی نویدا نه دژ زیوه ته وه.

نوستاد:

مه لئی دارنامه بن عه یبه!

شهرزین:

له چتکری جه وچانه وه ریشدا عه یب هه یه که رهنگه عه یی چتکمر بن! به لام
چتکری به نیسانه وه ده ناسن نه به جه وچانه وه ره وه.

ئوستاد: زۆرت بە ئەقلىدا ھەشكۆنلۇد.

شەرزىن: ئەگەر ئەندىشە پىشوست نەبا، ئەقلىن بە تىمە نەدەدا.

ئوستاد: ئەقلى كاپە كلىتتە، لە چاك و خراب ھەرچى ھەيە ويستى نەود.

شەرزىن: نە (پىشويەك) كوشتنى من مەخەنە گەردنى ئەر.

ئوستاد: (پىشويەك) من وام كوت؟

شەرزىن: (تەئىبىد دەك) ھەتا سالەھى سال زانست چەند ووشە زىانەر نەبۇد، منىش بە

تۆ دەئىم كە نەود زانست نەبۇد، ئاقل دەزانى كە نەود نەزانىتكى راگىر كراو

بۇر. بىنچەگە لە شمشىر چ بەلگە يەكتان بۇ نەم زىندانە ھەيە كە منى تىدا؟ يزاتن

كە خەلىك ھەسور دەك يەكن وئە چەوتى پۇژگارە كە ھەندىك لە لای سەرى

دادەنىش و ھەندىك لە خوارەدە. يزاتن كە دىش بە دەستى مەسۇر نەودەيە

وچاكان بە تىوانى لىتپ تويى دەمرن، (ھاوار دەكا) خودا دەتخولقېتى كە چى

كېتۇش بىردن بۇ مەسۇر زىندوت رادەكېن.

ئوستاد: ناخ شەرزىن!

شەرزىن: دەترسم، ئاسەن كۆرى مېھرىبانى رەي كەندى نەويىيە.

ئوستاد: ئارمايەكت دېت؟

شەرزىن: چۆن دەترانق لەم ھەدا و ھەريايەدا قسە بىكىن؟

ئوستاد: غوزرىك يىنەود و مىل داتەويىنە و تۆبە بەكە، تۆ بەخاتر نەم ئەندىش نەش بۇد:

دەبچ پىشوو يىتى.

ھەوش و كۆپى لىكۆلىنەودە - پۇژ - دەرەودە و ژوورەودە - (راپىردوو)

لە ھەوشى كىتېخانەدا سەخاف و بەرگنۆز و بەنگرەزان كار دەكەن بەلام، لە راستىدا كۆنپان بۇ

ھەدا ھەراكە شل كرىنەودە، لە پشت شوشەي پەنجەردەكە نەودە دىمەنى دىورى ژوورەودە دەيىندىن.

عەنەكان ھىندىكپان ئارام و خۇپارىزىن بەلام زۆرەيىن ئوورە و بە ھەدا و بىتاقەتن، ھىندىك لە سەر

دەندەر دانىشتوون و ھىندىك پراوەستاون و بىي نۆقرەن.

شىيخ شامل: ئەقتى بە دارىك چوانەودە كە لق وگەك و مەسۇد و سىتەرى ھەيە، كە واتە
'دارن مە' داگرى ئەقلى و نەو شتانەيە كە بە ئەقلىدە بەمستراودە نەود.

شىيخ مەقبول: (بە كەلە رەقىيەودە) دەلتىن تانە و تەشەرىكىتە بۇ بارنامەي بەنە كە رەوشى
چوونە خزمەت دەريار و بارەگاي ئەوليايە.

شىيخ ئائب: (لە سەر كورسىيەكى بەرزتروودە) ئىمە رەقەن نە كەس نە: تەنبا نەودە نەيە بە
نەسرى جەنابپان لىتى دەكۆلىنەودە، كە نايان نەم ھۆنراو ھى پىياوتكى لاىنگرە يا

خۆ دژە؟

شىيخ سالم: (ھەلجەزىتەودە) نەم كارە بە ورد بىنپەرد كرا، زۆر شتەن تىدا دىنەود كە بە
پىچەدانەي فېر كۆندى فېرگەي پىشپانە.

ژوورى چاودە پروانى - درىژە - (راپىردوو)

شەرزىن پىشتاويشت بۇ لای دەركە ئاودەك كراو ھەكەي پىشت سەرى دەروا، ئوستاد دىووايىن
تېبىيەكانى خۇي دەلتى.

ئوستاد: من لە ياتى تۆ بام بىندەنگ دەبوم، داواي لىسوردنم دەكرد. شەرزىن كۆپى
روزەھەن، ژيانى تۆ بە سوويەكەودە بە ستراودە نەود.

تالارى لىكۆلىنەودە - درىژە - (راپىردوو)

شەرزىن لە سەر چوارىايەك لە ئاومەندى كۆپىك دانىشتوودە و نەوانىش ھىندىك بە سەر پىيەودە
و ھىندىك لە سەر كورسى بە دەرىدان، ئوستاد لە ئىوان جەمەتەكە نايە و دلە و روايە، شىيخ

مەقبول كىتېكەي بە دەستەودە و دىنە پىشى.

شىيخ مەقبول: كۆپى روزەھان بلى! قەت چەوت بە كىتېي پىشپاندا خساندوودە.

شەرزىن: (ئارەفە كىردو) زۇرا

شىيخ مەقبول: ھەتا رەدىان كە پەرە؟

ئوستاد: ھەتا فېر بىي.

شەرزىن: ھەتا بزەم.

شیخ مهقبوول: (کتیبهکه بهرز دهکاتهوه) په دی ماموستایان! (لئی نزیک دهیتهوه) به رده
کردهوهی ماموستایان چون کتیبیکت له نهحوالی ئینسانان کۆ کردوتهوه؟

شهرزین: نهحوالی ئینسانم به روانین له نهحوالی ئینسانان زانی. بابیکم ههبوو
ودایکیک وخرم ودراوستی یان که ههموویان ئینسان بوون.

شیخ مهقبوول: ئاخۆ سهراوهی نهه قۆریته، قومهشکم وناوه و سهپوون؟ نهوانه پتر له
نهولیا وگمورهکان له راستیهوه نزیکن؟

شیخ غالب: (تارام) کوا جینگای دهلیل وچهدهله، نم ناهله کتیبیکتی له عیلمی نهزانیندا
نووسیهوه، نهگهر ئاکامی نهسانه رده کردنههی نهبوو ریحان و نهبوو عهلی یه،
بیدریئن نهه کتیبه ناپکه!

شیخ مهقبوول: له کامه جهرگهی؟

شیخ سالم: (ههآلهبهزیتتهوه) چۆنی جینگیر دهکهی، 'زانایی وکوو داریکه که ریشهی له
قوولایی زهویدايه و قهله پۆیهکهی له ئاسمانی بلینده و نیمهش له ژیر سینهی نهه
داین، نهک له ژیر سینهی بهزیی کردگادا؟

شیخ مهقبوول: بۆچی خاک ناسووتی، با له گۆزه ناکرتی، چما ئاور ناکیتلن و بوئو
سهریه رهوژوور ناروا؟

شیخ غالب: دهین ئیسهبات بکهی که ههمووی نهسانه له زانستهوهیه نهک له ئیرادهی خودای
تهیارهک و تهعالوده، نهگهریش بشوانی نهوه کوفری خۆت ئیسهبات کردوه.

نووستاد: (ههول دههه دهنگی خۆی زال بکا) زانست تاییهتی ئینسانه نهک بیگیان
وگیا و گیانه بهر، تهواشی کتیبهکه بکهن.

شیخ شامل: گوتووته ههموو وهک یهکن. نهگهریش پیاوان شمشیر دههوشیتن وژنان تهشی
دهریتسن له بهر نهوهیه که نهوان مهشقی شمشیر دهکهن و نهسان مهشقی تهشی.
گوتووته نهسانه ههسوو راهاتنه و نهتگوتووه نه زاتی چیتگری دایه. (هاوار دهکا)
راسته؟

شهرزین: بهلێ نهسانه ههموو له مهشقهوهیه. جدلاد مهشقی سههرپین دهکا و تیرهناز
مهشقی تیرهنازی، کهوشدۆز کهوشی زۆر دهروون تا دهین به وهستا و نیگار کیش
ههروهها. نهگهر دهستیک بیهسترتی بین هونهر دههیتتهوه و نهسه تاوانی نهه

دهسته نیه، تاوانی نهوکمهیه که مهشقی دهست بهستنی کردوه و نهپهوش
مهشقی زۆر دهکهن ههتا نههیلن کهسێک نه نیشهی به سهر زمانی داین. زۆر
کهس ئیست مهشقی یم دهکهن ههتا ئیوه که مهشقی هاوار کردن دهکهن و ئیست
خوتنی ههتان به دهسته، به سهر مندا زال بن و نیش مهشقی مهرگ دهکهد.

شیخ مهقبوول: دههین؟ (پوو له ئوستاد) نهه شاگردهی تو سووکههتی به لیسی زانست کرد.

نووستاد: هاوار به حالم (دینه پینشی- توورده) ناکرتی تاویک زمانت راگری؟

شهرزین: (دهستی نهگرتی) جهمیل و پوزیههانی کورم به تو نهسهبارد،

نووستاد: (به سرتی) من نه بانی تویم بیدنگ دهبووم! ئاسان کۆری پهی کهناری وهیبر
بینهوه.

شهرزین: (ههناسه برآو) دهنگی ههشتا له گوتمدايه.

لهو لاره له نهوان عانهکاندا، یهیکیان بووراوتتهوه باوهشیتنی دهکهن. دووبه رهکی وههلا وهوریا
ومقق مقق له نیو کۆمهآلهکا، شیخ تائب به تووریهیهوه دینه پینشی.

شیخ تائب: ولام بنهوه! بۆ دهکه پهنجهره نیه و پهنجهره دهکه نیه، بۆچی بازنه خپه
وچارگۆش چوارگۆشهیه، بۆس شهسه بهر نه چوار شهسهیه، بۆ دووجار دوو
دههیتته چوار و نایسته پینج. بۆ ئیسه له بانی پێ به سهروه: بهرینگادا ناروین،
بۆچی نهخۆشی پهتایه و سلامهتی پهتایه؟ (هاوار دهکا) نهسانه چن له حوکمی
پهروهردگار بهولاره؟

حهوش - درێژه - (پاڤردوو)

سهحاف و بهرگهژمهکان بیدنگ گوئیان شل کردوهوه، درێژهی دهنگهکان له کۆری ئیکۆلینهوه را.
دهنگی شیخ سالم: نهگهر سهر بیه ژیر مندالی نه بجهه خوین ههلاقه دهکهن، لهگهآ نهو دا چ
بکهین که نهگهر نهیکهین که روون سهراوژیر دهین؟

کۆری ئیکۆلینهوه - درێژه - (پاڤردوو)

شیخ مهقبوول: (لووتی خۆی کرتویه و کتیبهکهی به بیزهوه به دووق مکان دور له خۆی
راکرتوهه) نهه کتیبه بۆنی فهلسهفهی لیدنی، (کتیبهکه بهردهاتهوه) بۆنی

زندهدهقه (دهستی خوئی خاوین دهکاتمهوه) دهستپیتوهدانی دهیسته هوئی گولی
وبه رهس وگه برون وئاوله.

شیخ تائب: دهی دانه بکرته سچ دارههک وخواهتهکهی پیوه ههئاوهسری!

دیوانی کتیبخانه - درهزه - (نیستا)

خاوهن دیوان: (سه رهلهدهری) نم رهنکه چییه؟ نوخایه یان شهنگهرفه؟ (لتی ورد دهیستهوه)
دهبینم به نهقهست به سه نم دترانه یاندا ساویوه.

عه یذی: (فرمیسکه کهی دهسرتیهوه وله سه چوکان دیتنه پیش) رهنکه بکره به تنوکیک
بسر دیتیهوه. (قامکی فرمیسکاوی خوئی پیتا دهخشیتنی، به لام ناکری، سه ری
با دندا)، نا. (له بهر رووناکایی شه مه کهوه رایدگره به جوریک که رووناکایی
له پشت توواره کهوه بی، به زحمهت له پشت رهنکه کهوه دپرونیسه که
دهخوینیتیهوه)، دهلی "به خود" که له راستیژیدا هیچ قازانج نیه ومن به
درههک ژبانی خویم کرپیهوه.

خاوهن دیوان: (تومار کهی لی دهستیتیتیهوه) به درههک؟

کۆری لیکۆلینهوه - درهزه - (راپردوو)

شه رزین: (له نارهقه دا خووسا و ترساو له نا کاو هاوار دهکا) قوربان!
جه ماعهتی نههلی عیلم که له رویشندا بوون بهره بهره راده وهستن. بق نهوهی بزائن چاکیان
بیستوه، وهرده چه رختن.

شه رزین: دهم سوورییه، بیسن. دارنامه هی من نیه!
عالمکان به سهیرهوه تمواشای یه کتر دهکن که بزائن هموو وهک یه کبان بیستوه.

نوستاند: (شاکهشکه) گومانم کردبوو، بیستان؟ هی نم نیه.
شیخ شامل: (توره ویه هه ره شهوه) نیره بهشی دووهمی باره گای هوما یوئیه وهه درههک

بکره بی نم لا ونهولا سزا ده دیتیهوه.

شه رزین: دوویاتی ده که مهوه، من کیم بینجگه له کم ما یه کهی خهت فرۆشی هه رزان
قهلم.

شیخ مهقبول: یا "سه تار العیوب" هه رچی نم فرولباشییه کوتی کاپه کلینیه!

شیخ سالم: باشتره بیسری!

شه رزین: کتیبیک هه بوو که میراتی باب، نوستادی گوردم بوو. - به ههشتی بی -
نوو سراوه کهی نوستاند بووه لی بوو - دهجمهتی خودای لی بی - که به دهستی
خوئی به نهوی نهسپارد بوو تا له رووی بنوسیتیهوه. یاش نهوهی که کۆچی
دوایی کرد، له کارگهی بابم "روزیه هان" دا توژی فراموشی لی نیشته. پیتوار به
منی فرمووه ههتا به یازی بکهه، خه ریکی بووم، ههتا نهویش کۆچی دوایی کرد
وجه له داخ وکسهه هیچی لی به چی نهما، منیش له بهر خوومهوه کوتم یا
نیویک له من به چی بیتی. سه رده بی کتیه کهم سرپیهوه ونیوی ناقلی خویم به
سه ریهوه نهخش کرد وهتنامه خزمهت نه میر.

شیخ مهقبول: په نا بو خوا، یانن تو دهلتی نم نامیلکه هی بووه لییه؟

شیخ شامل: گومانی دزی و خه یانهت.

نوستاند: (پازی) باشتر له گومانی کوفه.

شه رزین: بژیوی ژن و مندالم نه بوو، گوتم به لکورو پاداشت و جیره یه کی تازه بزدباری
بفرموون.

شیخ شامل: (به هاوارهوه) ده بیترکی نهقل ناتهواو ویستویهتی خوئی له جه لخدی نههلی
عیلمدا چی بکاتهوه. ها، که واته نامیلکه هی بووه لی یه. پیم کوتبوون
لاویکی ده سخاوی قهلم به دهسته که ههوا توندی لاوه تییه کهی ههوساری
بچریوه.

شیخ سالم: (بی تاقهت) چ له چه ریک! نوستاند نهوهی که کوتویهتی له سوننه تدا بووه. له م
هؤنراوه لاوزه دا یهک نوکته نابینم که نیو و سوننه ته کهی نهوی خراب نه کردین.

شیخ تائب: به لی، کۆمه لیک عالم که بووه لی له نه لفره ههتا بی (ای) ده ناسن لی
بکۆلنهوه، که نایا نم وشک و تهره ده توانی هی نهو بی، یان نه؟

دیوانی کتیبخانە - درژە - (نیستا)

خاوەن دیوان ئوقمسی خەیاڵاتە، سەر هەڵدیتنی و بە قامکان هە دوو چاوی دەپرویتنی. عەبیدی
دڵەودوا ئیو. دەروانی و نیشان چار لە تۆمارەکا دەکا. تۆمارەکا کەوتوووەتە سەر زەوی و ناخرەمکە
لە داوینتی خاوەن دیوان دایە.

خاوەن دیوان: ژووری راگرتن؟ کە میان؟

عەبیدی ناوڕ دەدا تەو، تەواشای شووشەکان دەکا و بە قامک ئەو بەری خەوشەکا نەوومی دووم
نیشان دەدا. بەنجەرەیکە چکۆلە بە پشتەکی ئاستەووە دەبیندیتنی، دیمەنی نزیککی بەنجەرەکا دەنگی
تەپل.

ژووری راگرتن - رۆژ - دەرهو - (راپردوو)

شەرزین دەچیتە پشت بەنجەرەکا و هەول دەدا خەوشەکا باشتر ببینتی و دەنگەکان چاکتر
بژنەویتی. لە چاو تەووە خەوشی کتیبخانە.

خەوش - ئیدامە - (راپردوو)

عالمەکان لە ژووری کۆیوونەو پە دەژیتە ناو خەوش، سەخاف و بەرگەدۆزەکان کە لە
دووکاتەکاندا چاوەروانی بریار بوون هەڵدەستن، دەنگی تیکەلای و تو ویتێ. فەرش پادەمخەن،
دیاردەیی هاتتی بەزوویی سولتان.

شیخ تائف: دەخارە و تەمەن نییست، جیتگای نامیلکەپەکی ناوھا لە گەنجینە
بەرەمەکانی بووعەلی دا بەتالە. سەیر تیبە کە ئوستادی ئوستادان ناخر قەسە
سەر دەمی مەرگی لەم نامیلکەدا گولجاندین.

شیخ زابت: راست دەویتی من هەر لە سەرەتاوە نیشانەمی تینگەشتن و وریاییم تیندا دەدیت.
ئوستاد: هینش بۆنی ئەم کوفرەم نەدەکرد کە بوسی دەکا.

شیخ کامل: ئەم ئەندیشەن سەیدە کە هیندە بێ مانا دیاری دەکرد، لە پروونگایی ئەم نینو
بان پەدا چەندە مانای ناھیتەرانی پەیدا کردوو، تیکەخسەنەویدی بێ وینە،
ئەسالیب مۆستەحسەن، مەفاهییم جەزێل.

شیخ تائب: بەلای مەنەرە ئەم نامیلکەپە وەکوو جەواھیرتیک دیتە بەرچار کە شیتتیک لە
ملی خۆی کردین. ئەو واتا باش و خەیاڵە ناسکەنی کە بەلامەرە قەسە هەتیت
و پەلێشی لاوتیک بوون، ئیست پەنگی ئەقلی بە خۆوە گرتوو، وولامی هیندیک
لە پرسیارە بێ وەلامەکانی داووتەو، رەحمتی خودای ئی بێ بووعەلی.

ناماژە دەکا کە بیخویننەو. شیخ شامل بریارەکا بە دەست چەپەو دەگریتی و کتیبەکا بە
دەست راستەو، کتیبەکا بەرز دەکا تەو، ئوستاد کۆمەلەکا بە جێ دیتلی.

شیخ شامل: بزانی ئەمە نامیلکەپەکا بە نیوی "دارنە" و نووسراویدی ئوستاد بووعەلی یە.

ژووری راگرتن - رۆژ - ژوورهو - (راپردوو)

شەرزین لە پشت بەنجەرەکا و دەیبیستی.
درژەیی دەنگی شیخ شامل: کە نیشانەمی هەلکەوتوویی ئەو تاقانەیی زانیی و تاقانەیی زەمان
و تاقانەیی دەورانەیی و ئەم درۆیە بە یارمەتی خودا ناکرا بوو، ئەم گەنجە
شاراویە و ئەم گەرەرد و نسیووە لە تاریکی ئەزانین هاتە دەرتی و ئەهلی تەزەر
ناشکرا بوو.

دەنگی شەپوور و تەپل، دەرکەمی ژووری راگرتن دەکریتەو و ئوستاد دیتە ژووریتی، کەیف
خۆشە شەرزین کە فرمیسک زاووتە چاوی لە پشت بەنجەرەکا و دەکریتەو.

ئوستاد: تۆ بەخشرای شەرزین، ئەبەر ئەویدی کە ئەم زەرپوودە تاقانە ئە گەنجی سولتان
زیاد بوو، تۆیان بەخشی و لە سەر کسەمەکی خۆشت دانراپەو.

شەرزین: کە واپوو ئاسەواری کوفری تیندا نیە!

ئوستاد: دیارە هیچ گومان لەو ئینسانە مەزە ناکریتی. وەرە سولتان بۆ دیتتی کتیبخانە
هاتوو، ئیستا تۆ نیتوتکت هەیدە. ئەمکوت نیوی چاک. خیرا بە بۆ پایوسی
وداواوی ئی بووردن و شوکر کردن.

دیوانی کتیبخانه - درتیره - (نیستا)

خاوهن دیوان واز نه خویندنه وه دینتی ویاالی به پشتی په کوره دندا ویه دور قامک چاوه دپروینتی.
مهیدی سهر هله دپروینتی.

عهیدی: قوربان!

خاوهن دیوان: تپنده گم وتی ناگم، وهره تو بیخوتنه وه. بز دهلی درز بزرگی کورمه وپاستی
تاوری تپه ردام؟

عهیدی: (چاوی له تۆماره که بریوه) هرچی پروه نه خزمهتی سولتاندا پروی داوه.

هموشی کتیبخانه - درتیره - (راپرو)

سولتان به کش وفشی سولتانییوه له ناو کۆمهنی عالمه کاندای. سه صاف وپمرگدوژان له ولاتره وهن،
یان له سهر بان وپاساره کنن.

سولتان: که واته شهرزینی دبیر نه تزی؟

شهرزین کرپوش دهبای، نوستان له ههولگی خوش کردنی چه وکه دایه.

نوستاد: بز پین ماچ کردن وداوای لئ بوردن به خزمهت گه یشتوه.

سولتان: بئ گومان مروژ ههلهش دهکا.

نوستاد: هپوای لئ بوردنی ههیه.

سولتان: پراست چ تا قانه نامیلکه یه که نه دارنامه رچه نده پیژی مه عنوی وکه لکی
زهوقی لئ وهرده گیرئ.

شهرزین: (سهر هله دپروینتی) قوربان.

نوستاد: (به سرته به گویندا دهچرینتی) داچه میوه!

شهرزین: (تونند دهجه میته وه) قوربان.

سولتان: گهرچی پیتم خوش نیسه به نام، بدلی ده به خشین. شوینی مشکه هه نکردهن

دهگاته خه زانه ومار نه سهر گهنج په پکه دندا و نمژدها له سهر چرکه ویتوش
نیمه نان برده سهر په کتیک له بهر هه صدگانی حکمهت. خراب نیه جار چاره له بهر
فره خوازی گه نچتیک نیشان بکهن ههت کسانای دیکه ناشکرای بکهن.

عالمهکان وخرمهتکران پیدمهکنن. شهرزین ژرفه کردو وخر اگر له بهر انبهر نه و نیسانه بهرا.
شهرزین: دهگرنی رازیک بستم سولتان؟ (سولتان په بچور تاوری ئتی ده داته وه. پیکه نینهکان

که م ووزر له سهر لئوان ده میته وه) مه ترسی سورتان به نور هه بیرو، نیستا که
دژخوازی نایبنا وروی کوتتم ههیه. (سولتان کینژ وزار به پیکه نینه وه ناماده بی
پیشان دندا، کسانای دیکهش ههرو هها - شهرزین راست راده ووستی)
سولتان بهر مرون بزانتن که دارنامه هی منه نهک نوستاد بووعلی.

کرپوش دهبای. مات بوونی کۆمهله که ویره ور

شیتخ شامل: چ بوخت نیک، شیتیه.

شهرزین: (بز لای نوستاد دپروا) پور بکهن نوستاد، تو پره که تی نه و زانسته ی له
نیوه دایه بیلین نیا هیچ په یوه ندییه که نه نیتوان نوستاد بووعلی ونه نامیلکه
نقا بنده ههیه؟

نوستاد: (خوی نوور دهخاته وه) دهبن له گهن نه میر قسه بکرنئ.

شهرزین: (به رهو سولتان تاور ده داته وه) ته وای دنیای بووعلی بکهن تا بزانتن دنیا په ک
سه ودا له نیتوان نه تا قانه ی دورانه ونه خونسه چکۆله یه ههیه. (گورچ
کرپوش دهبای)

ورته ورت له ناو کۆپی لیکۆلینه وهدا له سهر نیمکانی نه م داوایه. سولتان تووره هیه.

سولتان: نیا له نو خیر خوازانی ده ولته تی نیمه دا نه وند؛ رووناکینی نیه که بز نه ملی
نه زهر پرون بکرتته وه. حاشا، له سهر عونه ما تکلیفه که به زوویی لیکۆلینه وه ی
بووعلی بکهن، تا بزانتن نه م نامیلکه یه ده توانی بیجگه له نه هی که سیتیکی
دیکه بئ؟ شهرزینی دبیریش سبهینتی له باره گا ناماده بئ، نه گهر نه م قسه
راست بئ دیاره کهره و خه لالت وهر دهگرنئ! نیست بلین چ که سیتیک خوی بز
به یاز کردنی شروح الظفر ده ستیشان کردوه.

په کتیک له دبیره هکان کرپوش دهبای، سولتان دست درتژ دهکاته وه هه می نیتیکی چکۆله ی بز
را دهگرنئ. دبیر دهچیتته پیشتی وهه میانه درا وکه وهر دهگرنئ وده سستی سولتان ماچ دهکا.

بهرگدوژنیک به نیتی 'تندو' خوی له شهرزین نزدیک دهکاتهوه.

بهرگدوژن: شهرزین! نهگمر سهینن نیزن بدرتی نانت له شههد وشهکردایه.

بارهگا و بازاری نوردوو - رۆژ - دهرهوه - (رابردوو)

دیوارتکی رینهاری بهرز، دهروازیهکی گهوره ونهستوو به قوبهیی ناسنی کهلهی شیر وکلومی گهروهی ناسنینهوه. نیشکچییان به ههموو جۆزه چهکیکهوه راوهستاون وچهندین ئالا له زهری داچهقتیندراون وله ههزان دان. له بن هم دیوارهدا که نهویهپی راست وچهپی دیار نیه، رینگایه که که جینگای هات وچوی دهسته بهره وگهزاوه وشهسپه.

هم رینگایه له بهر دهروازیهکه دهبیته مهیدانیک که سهکویهکی چکۆلهی گرد له نیهوه راستیدایه وله سهر سهکۆکه دارنیک داچهقتیندراوه. لای خوارووی مهیدانهکه جینگای فرۆشیارانه وکهپریکی زۆر لیدراوه وفرۆشیارهکان شت ومهکی خویان داچنیهوه وماواری لیدهکهن. رینگایه که له نیهو مهیدانهکهوه به نیهو نوردوو بازارهکهدا بهرهو شار دهچن. شهرزین پشت له رینگا وروو له مهیدان ودهروازهکه راوهستاوه وتهاوشا دهکا.

دهنگی دوور ونزیکی فرۆشیارهکان تیکهلاوه.

فرۆشیارهکان: شهرهت، تینوو مهوهسته، وهردهپیشی. پیشکهمشی له ههموو جۆرنیک، رۆمی وچهبهشی وکهشمیری. زه بهرحهدهی بی خهوش، ناقتیق وپیرۆزه، تهزیحی سهده ویهک دانه.

شهرزین دهچپته پیشی، له بهرانبهریهوه کابرایهک دین، گالتهچی وتقهلباز ولسا کهرهوهیه. دهرپوا - با - له گزیی دهکا ودهیتۆقینیتنهوه. چاوی خیل دهکا وزاری وکهوو زارکی گۆزه لیدهکها، دهست بریژ دهکاتهوه: شهرزین تیراماو له مهیدانهچهکه، دهوهستتی.

گالتهچی: من گالتهچیم بهنام تو گالتهی. چاو له چ دهکمی؟

شهرزین: نعم مهیدانه.

گالتهچی: بویه دهستی دریژ کراوی من نابینی؟

شهرزین: نههه نمو جینگایه که ناسمان کوری رهی کهناری یان کهول کرد. له پیشدا ناو کول به لهشت دا دهکمن، پلۆق دهکا وهلهدههسن، پیشتی ههلهساو گهلنیک

ناسان به نووکیکی زهریف دهتوقی ووهکوو توژگینک جوئی دهبیتهوه: فیر بووی؟
گالتهچی: من بیستبووم خاقیکی خان زاده دهیفرموو که چاوی پهلهوهری نیرینه ههلهکۆلن وپاشان بهری دهن.

شهرزین: نههه به چ لیک دههیهوه؟

گالتهچی: پهلهوهره پاوکانه کویر کراوهکان لهو دنیایمدا بهرهلا دهکران، دهسوورانهوه، له دارو دیوار دهکووتران ویه سههروه بهر دهبوونهوه وپاروویهک بهوون له زاری سهگاندا.

شهرزین: (پاره دهدا) به شوکرانهی نهوهی که له زاری سهگاندا نیم.

له بهرانیهریهوه له بن دیوارهکهدا کهزاویهک تیدهیهری که چهند سهریازی یم به دهست پاریزکاری دهکمن. دهنگی ئوستاد مهنسووری چهوههچانی له پشت سههروه.

ئوستاد: سولتانی به هیزی نیمه دایم قوچاق سواران وکهمانداران دینن، شار به بووه له داسپهردراوانی چاوتهنگ وملهۆر. به بازاردا دههگوری نیر له زمانی زگمکی خۆشت تیناگی.

شهرزین: سههرووتیکی بی لهشکر کیشان بو غهز وتهتار. دهتی خهلهکیکی دیکهیان هیتاوه ونیمه له تیشتمانی خۆماندا بیتانمین.

له سووچیکهوه تورکیکی چاوتهنگ شمشیر له گالتهچی ههلههکیکی، نهو ههلهی.

ئوستاد: ههموو دیاردهیهک به قازانچی تویه.

شهرزین: کاتی هاتن گهردن نازاییم له ژنهکم کردوه، له کورهکهشم.

ئوستاد: له بهر نهو دووانهش بووه نهو رۆ تو خهلات له دهست سولتان وهردهگری. لهعنهت له بایی بو خۆم ناکرم، که کهجهکم بو ههر کوئی پروا له بهر بهد ناوی شوکهکی تانه وتهشر بیسی.

ئوستاد بهرهو دهروازی بارهگا دوور دهبیتهوه، گالتهچی به تهقله لیدان دیتنه پیشی، بهردهستیک به تورکی شتیک له قاو دهدا.

شهرزین: تیناگم، تو کوتت زمانیان دهزانی؟

گالتهچی: وهک بولبول.

شهرزین: قسهیان له گهل بکه.

گالتەچی: ج، ج، ج، ج، ... (وھک فیئولتیدان - شەرزین تەواشا دەکا، گالتەچی شان ھەلەتەکتینی) بولبول تەنیا ئەو دەزاتن. خەلکتیکی سەیرن. داب ونەرتی سەیرین ھەبە، بۆ ویتە مردووکانیان ھەناسە نادەن.

شەرزین: سەیرە!

گالتەچی: لە مردنی خوشەویستەکانیاندا فرمیسک دەپۆژن.

شەرزین: پەنگە کاتی شایبی پە بکەنن.

گالتەچی: نە زیتر لە خەلکتیر.

شەرزین: ئەم ھەمووت بە تەنن دۆزیوئەتووە؟

گالتەچی: مامۆستایان کاراندیان زۆرە. بە پێچەوانە ی من کە عیلم بە خۆزایی دەدەم و مزە بە پاراندووە وەردەگرم.

شەرزین: ئای ی ی ئەو خۆ بە کەم زانیئە لە کوێ فێر بووی؟

گالتەچی: لە برسیبەتی.

چاچیەک لە دەروازە دێتە دەرئ و دووجار لە تەپڵەکەمی دەدا کە بە ملییەو ھەلەوسراوہ.

چاچی: شیخ شەرزین، شیخ شەرزین کتیبە؟ (شەرزین پەشۆکاو دەرواتە پیتشی و دەست ھەلەتینی) بەخت پیروژە، سەعاتیکی تر بە خزمەتی سوێتان دەگەمی.

چاچی بۆ وەرگرتنی پاداش دەست درێژ دەکاتووە و دیتە پیتشی، شەرزین دراویکی دەدات.

شەرزین: بانگت کردە شیخ! نیشانە ی چیبە؟

چاچی: (دوو دەکەوتتووە) ھەتاوی کەردم نابینی لە باجگەو ھەلەتووە؟

شەرزین وەر و کێژ، جل فرۆشتیک خۆی دەگەیتە شەرزین و دەبگرێتە قسە و ھیتندە ی دیکە کێژی دەکا و بۆ لای دووکانەکە ی خۆی دەبا.

جل فرۆش: لە نێر چاوانت دا دەبینم کە گەورەییەت و دەست ھیتاو و یارمەتی یەکی زۆریان بۆ پەریووە و ئەو ھەش ھاوتایە لە گەل سیزانی شکۆیک کە لە کاتی بە خزمەت گەشتندا ھەتە. ئەمە ج پوالتیکە ھەتە؟ جل نوێ بکەو و بەرگی بەشکۆ لە بەر کە.

لە بەری دەکا و ئاوێنە ی بۆ را دھگرێ. شەرزین پارە دەر دێت.

جل فرۆش: ئای... گالتە دەکە ی، دوو ئەو ئەندە، پارە بە ئەختیک چاوی پۆشیبەوہ. شەرزین: (دەبەوێ جەکانی ناگەنن) نە پرستما نید.

جل فرۆش: (لە بەری دەکاتووە) بەم زووانە قەرەبووی دەکەبەوہ، پارمەتی کە درا گەنجی پتەرە لجد، کە ھەرچەندە ی لینی ھەلگری تەواو نین، باشە، پیروژە.

پیتاوی فرۆش دەبیا.

پیتاوی فرۆش: پیتاوا وەرە پیتا و تازە کەووە، ئەم تیماجە پینەکراوہ شایانی تەشریف نید. چەرمیکم ھیتاوە لە ھەموو تیمجە ی چەرم فرۆشاندا تاقانە یە.

شەرزین: ئە ی پارە کە ی؟

پیتاوی فرۆش: خەت بەدە، چەک و بەرات کەمیتک گرانتر، نەخت کەمیتک ھەرزاتر.

شەرزین: بۆ دەبی پیاو ئەو ئەندە نوێ یین؟

لە دەروازەو کۆمەلتیک بە شان و شکۆیک تەواو دێتە دەرئ، چەتر ھەلگران سیتبەریان بۆ گروون. جلی ھەورتشم و ھەخە ی پیتستی درێژیان لە بەر دا یە. بەرەو دەستە بەرەکان دەپۆن.

کئاو فرۆش: نیلخچی مەغول و نایبی خەلیفەن. دەست لە دەستی یەکترا چیبان لە نیتە دەوێ؟

بەرەو رووی دەستە بەرەکان پیاویکی کۆم و ژاکی بە لیدان دینن. رووتە و تەنیا جەل شپیک بەناو ھەبەو ھەبە، ویتسی لە مل دا یە. دەستییان لە پشتمووە بە ستمووە و ھەتکتیشی دەکان. لە دەروازەو دەبەنە زووری. لەو لایە کۆمەلتیک تەقلەبان بە خۆ بادان و تەقلە لیدان تیدە پەرن، شەرزین دیتە نو ئاوێنە کەوہ.

گالتەچی: کئو نوێ مەکەوہ، یزگاری تیندا نید نەگەر لە ژیریدا ئەقل ھەب.

کئاو فرۆش: (گالتە چیبە کە دوور دەخاتووە) ئەم کئاو ئەندازە ی سەری جەنابنە، شایانی سەرورەن. سەرەتدیک کە بە ھەر خاوەن سەرتیکی ئافرۆشین. بۆ خاتری جەنابن لە ستوقی نەپتیم دەپتەرە. بەلام من پتە وایە کە مەتر و نەخت باشترە لە زیتر و قەرز.

دەستە بەرەیک دەووستی و سەردار نوڈک خان بە کش و غشەوہ دا دەبەزێ. چوار دەورین گرتووە.

نوڈک خان: ستا و لە شەرزین کووی پوزبەھان، ئەم رووداوە چیبە کە دەبیس؟

شهرزین: به عزیز گمیشتووه سردار نۆدک خان؟ ماموستای منداته کەتەن به تاوانی زانیی له دەردیسەر کەوتوو.

نۆدکە خان: (به پیکەنینهوه) چ مژگنیهکی خوش.

شهرزین: به سەر تێخدا دەرۆم. (نۆدک خان وەرئ دەکەوئ، شهرزین هەنگاوێک نه دوایهوه) بانگیان کردم شیخ، ئەمزانئ به توانج بوو یان به راستئ.

نۆدکە خسان: (به پیکەنینهوه- رادەوهستئ) خەمت ئەبئ شهرزین ئەوهئ له بەرانبەرت رادوستاوه وله زاری مندەوه دەوئ له لای سولتانهوه خاوندئ جێگایهکی بەرزئ بئ وێتەیه. من و سولتان پۆج و گیانئ، به نیوی به ناویانگی ئەو شەڕێکی روو ئەشکانم گەپاندە سەرکەوتن و دوژمنه خوێنێژێکهئ "گوجلک" خانئ بەخت رەشم تا ئەو دیوی سنورهکان رادنا. تیرەکانئ قرقیز خەنجەرێک بوون له پشتئ ئەم مۆلکەدا، من به پەنجەئ رادوژم ههتا وستاوی دەستکەوتم بەرەو بارهگا بەرئ کرد. ئەتۆ تووشئ ئازیزترین هەرواژئ سولتانئ پایە بەرز بووی. خەمت ئەبئ من پالێشتئ تۆم. ساتیک تئ ناپەرئ کە له سەر تەختئ بەختئ. (رووله ئەوانیتر) برۆن!

لەگەڵ پارتێزەرەکانئ دوور دەبێتەوه. شهرزین کەنۆشی برێوه. گالتهچی باز دەداتە پێشتئ.

گالتهچی: کەنیزیک له خەتووتئ پێنجەمی ئەو کۆشکەدایه کە دێم له گرتوی ئەو دایه. (ئەرابەئ کەنیزەکان نیشان دەدا) کۆتله فرۆشە کەت دیت؟ گوتم یا ئەو بفرۆشە به من یا من به ئەو، کوتئ له سەریشت زیاده، ئارەزووی منی برد بۆ پێشکەش کردن. (بێزار) ناپیوی گەوادئ، دەلال.

شهرزین تەواشا دەکا، ئەرابەیک کە چەند کەنیزی تێدا رادوستاوان له دەرکەئ کۆشکەوه دەچێتە ژوورئ. دەلال به پیکەنینهوه دیتە پێشتئ.

دەلال: بئ به خەشیش به نیوان ئەهلی بارهگا دا تئ مەپەر! (گالتهچی ئاوهووله سەر دەستان بەرئدا دەرۆا- دەلالەکه له پەنا شهرزینەوه دەرۆا) شاعیر مەدح دەب، سەرداریش فەتخەکهئ، تۆ چ دەبەئ؟ ئەقیمییک یا ئەسپیک؟ ها، هەرچی بەهئ له چاو ئەو خەلاتەئ کە وەرئ دەگری هیچ نیه.

شهرزین: (سەهری هەمیانی پازەکەئ دەکا) ئیشر هەموو پاشەکۆتەکەم کورتانئ ولخەتکیش ناهێنئ.

دەلال: له وجودئ نیوه! نووریکئ زۆرترم دەدیت.

شهرزین: چاوت لەم ئەقیمه ئەبئ.

دەلال: سەودایەک به ناکامئ برۆنەوه، هەرچی پۆنئ زۆرتر بئ ناشئ چەورتره!

گالتهچی: (بەرەو دەلال دیتە پێشتئ) ئەئ گرانفرۆشی هەرزانکئ، کۆتەر کەری کۆمەنئ کەر و تان، گەنم نوێنئ جۆ فرۆش، گیرفانێرئ گیرفان بەتالان، کە هەرگیز گیرفانت ئە دراوی چلپ و ئیس پئ نابئ.

دەلال: (دراویکی بۆ فرۆئ دەدا) ئەم دراوه هەنگر: وزەحەمت کەم کە! (روو له شهرزین) دەئ له خەپانئ چ دای؟

شهرزین: (لێراو) بگره، ئەقیمئ ژنەکەمە. ئەختئ کەوه. زۆرئ کەم نەکەپەرە.

دەلال: وەر! کە به مەفت برێوتە، سەدو دوو دراو.

دەنگئ شەپپوور، شهرزین ئاور دەداتەوه و خۆئ له گەمارۆئ کەسانتیکدا دەبێنئ.

دالاندەر: کات نزیکه، گواپه قەراره پڕۆیه خزمەت.

شهرزین: (هەلبێزکائ) بریا بارنامە "م خوێندباوه.

دالاندەر: (دەستئ رادەکشئ) من دالاندەر ئەگەر پێگ ئەدەم کوا دەگەیبه خزمەت؟

شهرزین: (پارە دەدا) بپورە کەمە.

فەرأش: پێگ بکەنەوه، (دەست درێژ دەکاتەوه) دەپورا ئەسپئ یەختەرمان زین کردبا.

(بێدەکەئ و پاره وەرەگرئ) جاری دیکه نیشانەلێ

سەرکردەئ ئێشکچییان: (خۆئ دەناسینئ) سەرکردەئ ئێشکچییانئ تاییهتئ ئێمە پارتیزگاری له سولتان دەکەن (دراویک وەرەگرئ) ئەگەر ئێمە ئەبئ سولتانیک نیه کە بچنە پابۆسئ.

هەر له سەرەتاوه شهرزین به پال پێتوونانئ. ئەوانەئ کە دەوریان گرتووه و پێشت دەخزئ. باوهقۆرەتیک دیتە پێشت و به دویدا کەسانئ دیکەش.

باوهقۆرەت: پەردەدار منئ ناردوو، دەستخۆشاندئ پەردەدار ئە بێر ئەچن ئەکا بڕەنجئ و کارهکه کۆسپئ تئ کەوئ. (وەرەگرئ)

نووسەری دیوان: (وەرەگرئ) نووسەری دیوانم تۆتەم له نۆبەدا دانوو.

شاطر: شوکرانه بده (وهردهگرئ) سرکردهی په پیک وچه پهر وناممه بر.

جله وکتیش: نیمه به ریکه ری شاترانی سولتانین بز چوار سوچی عالم. (وهردهگرئ) پژدی مهکن به هژی شاتره کانه وده که نیوی چاکه تان ده گاته ولتانی دورتر.

دهرکه وان: پاره سته پاداشی نیمه (بوی دهریزترئ) کوشکه وان وده رازوان وشه بیورچی.

شهرزین: (پاره ددها) به خودا پدراوچیم وهیچی تر.

له دهر وازه وده خریته ژورئ. له دالتیکی به ریانی بهرد پژه وه، به رهو حهوشیکی بهر بلاوی بهرد پژ پالی پیوه دهرئ. له بهر انبه ریوه کابرایه که نه سپی قاشاو دمکرد دپته پیشئ.

مه پشه: (دهست دریز دهکاته وه) کارانهی سر تهویله دار و وزهنگ گیر. (وهردهگرئ)

چاوی شهرزین له په کیکه وه بز په کیکه تر ده سوورئ.

پوودا ونوس: (به پیکه نینه وه) پوودا ونوسم. نم به خسته پیروزه به قهله می چووکت له پووپه ری پژگادا دهنوس ریته وه. (وهردهگرئ) ده ستخوشانه می مونه جم باشی.

مونه جم باشی: (چاوه نوسنور لاپ دهکا) ساعاتی موبارهک بز قهرانی موبارهک (وهردهگرئ) سپاسی که ره متان.

ژمیریار: (هیندی دهفتی له ژیر به خه لدا به) بهراتنوس و خه زانه چی (وهردهگرئ)

خه زانه چی: (به و معدد دانه وه) خه لات وده ستخوشانه له مهر خانزادانی خه زانه وه. (وهردهگرئ)

سه گه وان: (ناوچاوگرئ) نه وهی سه گه وان وهی ده گرئ بز بزوی سه گه کانه نهک بز خوی (وهردهگرئ)

تیولدار (به ره چه خور): تیولداری نم کوشک و قه لایم، شیخ شهرزین نه توی؟ (پاره وهردهگرئ) وده سته کایله که می پیشان ددها) نیوت له بیرم ناچپته وه.

له دهر که ی کوشکه وه پیاوه سه روانگ رووته لیدراوه که می پیشوو که نیوی "تیلک خان" ه دپته دهرئ ویه کیک له پشت سه ری وه که وایه کی له کول دهکا وکلایوکی له سهر دهنی ویه یکتر شمعیتری له نیو قه دهبه ستن. نه وانه می له پیشدا دهیان کیشا ولتییان ددها به دهست وپیدا نووساون وده پاپینه وه وده گرین.

پیاوه کان: بانه خسه سردار تیلک خان، پرکتیشیمان کرد. به خودا نیمه بیتاوانین. هه رچی کرا به پتی نه مر بوو.

سردار تیلک خان به شه پ تیبیان هه لدها.

سردار: بزون به سهگ بن. سولتان به مهرجه مدتی خوی منی به خشی وعوزی که چه وهی لی قبول کردم. به دهستی خوی خه لاتی له بهر کردم. نه قیمی خوی پین به خشم (کاغه زک نیشان ددها) نیستا به پتی نم حوکمه سهرکردهی نانا دارانم. له ولاره پاره ستان بز انم، نم تازه که وای تازه کلاوی تازه پیتاوه کتیه؟ زار بکه ودا له میرزاکانی یا له شیخه کان؟

شهرزین: شهرزین کوری روزبه هانی ده بیر که به لوتف ویه تانه وه پیبیان کوتم شیخ.

سردار: بیگرن، زوو، نم حوکمه به خوتنه وه!

له ناکاو هیندی که خه لکه که دهوری شهرزین ددهن وده بیگرن. نووسه ری دیوان له بهر چاوی باور پینه کردوی شهرزین وه ده خوتنیته وه.

نووسه ری دیوان: بز ان که نه هلی دیوانی هزمایونی روونیان کرده وه که دارنامه می ناوبراو هی کهس نیه مه گمر تاقانه می کایه نات، نوستاد بووعه لی. له بهر نه وه همسو وتاره ناسکانه که تیبدا به وچه همسو ناشکرایه که نه وه درهوشانه وهی فکره له بهر همه تابه تیبیه ده سته که وتووه کانی نه وه بلیسه ته می دهرانه. ماوه پیک شاروه ماپوه وچه رند بیژان به هه وای خو هه لکتیشان ددیانه ویست به وه هژی وه خویان له جهرگه ی زانایان چی بکه نه وه، که نه گمر سزا نه درین همسو پژژیک گه وچیک هه وای گوره می له سه ری ددها وژوری خه لک ریگای گه وچیبه تی ده گرنه بهر.

تیلک خان بیتاقمت، کاغه زکه ده ستینیته وه وپه خوی ده خوتنیته وه.

سردار: رای سولتانه که ده بیری پیشوو، شهرزین به تاوانی خو هه لکتیشانی به درو نه کاری دیوان وده رنری و مال و مولکی زهوت بکری و نیوی بغه وتی، دیاره له سزای نم بوختانه دا له پیش چاوی خه لک ددانه کانی بشکیندرئ.

به پارهوشاندنی ده ست مه پدانه که پیشان ددها. کوتوپر هه نه وه جماعه ته که شهرزینیان هینا بوه ژورئ تیکده هالین ویه شه پ وزله وتف لیکردن، خاوکتش خاوکتش دهبه ن، شهرزین نهک به پتی خوی که به هیزی نه وان دهربرئ وهاوار دهکا.

شهرزین: پاره ستان! یارمه تیم بده، ده ست هه لگرن، بگه ره فریام، له کوتی نوک خان؟

تیلک خان: هاها... له وئی!

به نیشارته می قامکی نه وه همسو جه ماوه که بز سه ری دهر وان، جه لاد سه ری نوک خان به

جوړيک که همور بييين له باجگه وه هلداوسنې. شهرزین دهتاسنې. له پر همور وحقو دکه ونه وه وپه هراوه شهرزین بهره سهکوی مهيدان رادمکيشن. چل فروش کهواکهي له بهر دهرديتنې. کلاو فروش کلاوکهي دها وپتلاو فروش پتلاوکهي له پتي دهرديتنې. به چاوتروکا نیک شهرزین پروت وقوت له نيوان مهيدانه که دايه وديو دهستی له پشته وه به داری سر سهکوکوه به ستر اوته وه. جهلاد له سر سهکوکوه سر دهکوي. نوستاد به هله وداوان وچاو به فرميسک خوی دهکه پهنې وله ته نيشت گالته چی رادهورستی. هرا وگرمه نه ونده زوره که شتيک نابيسترې مهگر دنگه دنگي خه لک. جهلاد که مه لغه وکوکتی به دهسته وه بهره شهرزین دهرېوا.

شهرزین: نهی خودای له خراج دهرې مهستی، نهی خودای له دار دهرې "جهلاج".

جهلاد مه لغه به ددانی شهرزین وه نهی وپه کوکک لتي دها. شهرزین له تاوان دهرديتنې ووهکرو مار پيچ له خوی دها ودههورتته وه وله دارمگه وه شوزې دهپتته وه. سر وچاوی شه لالی خوین دهی.

گالته چی به پیکه نین وگریانه وه له خوی دها، نوستاد رو ودرده چهرختی هتا نه بیینی.

گالته چی: (شیتانه) نم عیلمت به گران کری شیخ. زاناییت پیشکش یی، نه ترانی نهو کهسهی ددانی ته ماهیانی نه کپش یی به زور ددانی ده شکپن؟

جهلاد دؤلچه پهک ناو به دم وچاوی شهرزین دا دکا. شهرزین برستی راورستانی نیه. چند نیشکچی له سر یی رایدگرن، جهلاد چارنکیتر کوککه کهی بهر د دکاتوه ودهنگی نوروهی شهرزین له قوولایی دله وه دهپیسترې: نه مجاره به دهسته له پشته وه به ستر او مکانیه وه دالوسکه دهبی وخرین دهرشیتته وه. نیک خان دهستی خوی هلديتنې که نیشان بدا ته نیا په کجار ماوه. لهو کاتدا گالته چی. خول به سر خویدا دکا، جهلاد سپهه م کوکک دوهوشینی. شهرزین که دهسته به ستر او مکانی تاهیلې له دارمکه جوین بیتته وه سر به دارمکه دا دهکوکتی ودهمورچپته وه، شه لالی خوین ولهرنوک وگیز وناساو، نیتر هاواری لپوه نایی. فراش دؤلچه پهک ناوی پیدا دکا. نیک خان دهستی بانها بهو مانایه که بهسه. شهرزین نیوه مردو وچاوده دکاتوه وله بهرانبر خویه وه جهلاد دهبینی که به زهردهخته نه په که وه دهستی دیتز دکاتوه.

جهلاد: پاداشی نیمه!

دیوانی کتیبخانه - درتزه - (تستا)

خاوهن دیوان سر هلديتنې، فرميسک له چاو، عهیدی له پرمهی گریان دها.

عهیدی: باور بکمن قورین، نم پروداوه له نو نیمه دا پروی دا. ناتوانی نینکری بکه یی. من له سالنی دوايش دا له وانهی که به چاوی خویان دیویان زورچاره بهستوته وه.

خاوهن دیوان: (دهست بق ددانی دها) دوتنی شو ددان نیشه په کم گرت وهری دام تاویک... (عهیدی په یجور، خاوهن دیوان قسه کهی دهخواته وه) له کوئی دهبی لتي بگرین؟

عهیدی: (سره ددنه وپتی) نهو کتمی که شاره دهر کرا به ریگی پینج مهمل دا چو، بهره سویر ناوا، ناشن زور دوور کهوتیتته وه.

خاوهن دیوان تامازهی فراشیک دکا. فراش ترساو چوک له زهوی دهکوکتی.

فراش: ریگی بیابان قوربان؟

خاوهن دیوان دوودل پرو له عهیدی دکا.

عهیدی: بهلنی دهشتکی نیشک، (له زهوی تیراوا) نهو همور ک تیک له دهشتکی نیشک دا به تهنی رتی ده کرد.

فراش سر دادنه وپتی وه هلدهستی وپه تامازه فره ولکه له گهل خوی دها. خاوهن دیوان ناو دها ته وه، عهیدی دهبینی که دهستی له سر تو مارمکه داناوه وپه بیردا چووه.

خاوهن دیوان: (به داوخوازییه وه) هر نه ونده؟ نهی دارنمه؟

عهیدی: چند سال دوايه دیسان کهوتد سر زمانان ونهوه کاتیک بوو که نوستاد شهرزین له هر دووک چاوان بیوهری بیو وسوت نندنه کهی به چاو نه دیت. نهو کاتدا من تازه ختم دابو، رژیک چیرۆکی گریز یونه که یی له خوی بیست. وله گهل نهو چیرۆکه یدا که نیتستا که نیتکی «خوله میش نشین» که رژیگاریک هودوسی خاتوونکی خانزاده بووه، دهیگه رتته وه جیاوازی نیه.

خاوهن دیوان: (په یجور) به راست؟

عەيدى: كەنيزىك، ئەگەر نەلېم شىتېك، لە مەيدانى كۆپلە فرۆشاندا چىرۆكېك بە
 دراويك دەگىرتتەرە.
 خاوەن دىوان: (ئىبراھىم ئەدەستى) بېيىسىن.

مەيدانى كۆپلە فرۆشان - رۆژ - دەرەو

دەستبەرە وئىشكچىيان لە مەيدانى كۆپلە فرۆشان چارەروان راوھستان. لە بەرانبەر يانەو
 ئىستىرك كە بارە كاي پىيە تىدەپەرىن. خاوەنەكەي بۆ سووچى كافىرۇشانى رادەكېشى. لەولاترەو
 بەك دور پەش پىست تىدەپەرىن. كاروانسەرايەك بە ھاتوچووي ئاسايىمە دەپىنرېن، ئىستىركە
 كوئوپىر سەل دەكا وناپوا، چەند سەريازى سواركار، ئالدا بەدەست بە غاردان بە تەنشىدا تىپەي
 دەين. لەكەل ئەوان دەپوین تادەگەيىنە سىمىي كەنيزىك كە لە سىبەرى ھەمىرىك لە ناو تەشتىكى
 خۆلە مىشدا دانىشتووە وچاوي لە بەرانبەرى بېرەو.

كەنيز: دەمرانى بە شوتمدا دېن، ئەو دوپتەشەو لە خەودا پىي كۆتم. (خاوەن دىوان
 وەيدى چاوە بەكتر دەكەن) لە تەنشىت ئاويك بوو، قەلەمەكەنى بەك بەك
 دەشكاند ولە ئاورەكەي داويشتن، ھەتا خۆي پىن گەرم كاتەرد.
 عەيدى: (بىتاقەت) شىخ شەرزىن؟

كەنيز: لەو رۆژەو كە سولتەنى پىشور ھەرمەن درا و دەولەتى لە نىو چوو، مەن
 دامايكى سەر رېگا نىشىم. ھەر خۆم وچىرۆكېك كە ھەرزانى
 دەفرۆشم. (خاوەن دىوان مەشتىك پارە لە دەستى دەنى، قورسايى دراوھەكان
 دەبېتە ھۆي گۆرانى ھالەتى ژنەكە. دەستى بە دراوھەكانەو درېژ دەكاتەو)
 تەنبا بەك دانە بۆ نان، نەك زىاتر. ئەو پىشتر نرخی ئەم چىرۆكەي بە ژيانى خۆي
 داو. (خاوەن دىوان شەرمەزار دراوھ زىادىيەكان ھەدەكەرتتەرە، عەيدى روو
 وەر دەچەرخىنى كە نەپىيىنى. كەنيز ئارام دەپىن) نائىك كە لە مەر ئەم چىرۆكەرد
 دەپخۆم بە گەرومدا ناچىتە خوارىن. (دراوھەكە لە ناو قەلەمەكەيدا
 دەشارتتەرە و فرمىسكى بە چاودا دېن) بە مردنى خاتونم تەنبا جوانى خۆي لە
 دەست دا.

خاوەن دىوان: خاتونت؟ (چەند كۆپلە بۆ بېستەن نزيك دەپنەرە، كەنيز مەشتىك خۆلەمېش بە
 سەر خۆيدا دەكا) بلىن!

كەنيز: ئەودەم ھەموومان گەنج بووين. ھەر چەند دەلتى دوختى بوو (لەپىر دېتە پىشى)
 دىسان بېستەمەو. گوئى رادىرنا خۆپەتى.
 دەنگى شەپپوور لە دورەو.
 عەيدى: (ھەلخراو) تاي لە بېرە!

دەروازەي بازارى بەرگدۆزان - رۆژ - دەرەو (پاڤردوو)

شەرزىن لەنىوان مەيدانچەكەدا شەپپوور لىدەدا. كەلېك كۆرە مەندال لەوچ وقەلەم بە دەست وان
 لە كايە دېن، يان لە خانووەكانەو دېتە دەرىن.
 شەرزىن لە سىبەرى دىواری دووكانىكى بەستراودا دانىشتووە و كۆمەلېك شاگرد لە دەورى
 ئالغەيان داو.

شەرزىن: چوار شەش دەكا بېست وچوار، كۆراندرايەرە؟

شاگرد: ھەوت لە دە دەكاتە سى، كۆراندرايەرە.

شەرزىن: چوار وچوار دەكاتە ھەشت.

شاگردىكىتر: چوارە بەر دور دەكاتە ھەوت. دروستە!

پىاويك دەولەماند چورتكەيەكى بە دەستەوچە، بە دىقتى ئالغەي دەرسەكە رادەوھەستى
 وپتەمەنى.

پىاو: تۆ ھىساب فېر دەكەي؟ ھىساب بەكە ئەگەر گەرە پىوان فېر بەكەي چ
 كارانەيەكى زۆرت پتەدەگا.

شەرزىن: لە ئەندازە بە دەر، مەن ھىساب دەلېمەو بەلەم ھىسابگەر نىم. زۆر كەس فېر
 دەپن كە دارايى خۆين بۆمىرن. مەن فەقېرىم دەژمىرم.

پىاو: بە تەسەخرە وپتەكەنېنەرە دەروا. شەرزىن روو لە شاگردەكەن دەكا.

شەرزىن: رايەت سفرد-ھەت بزانن- رايەت ئە ژمارەدا بە سفر دانج وگەرەكان ھەموو
 ژمارەن. سولتان و سەرۆك و سالاران ژمارەن. سولتان نۆبە ووزىر وچاكر و سالار

ونه هلی دیوان ههشت وحهوت وشهش وپینج وچوار وسن و دوو ویهکن،
 رایه تیش سفره. له گهژ نهوه شدا زرخه همر سولتانیک به رایه ته کانییه وهیه. هیچ
 ژمارهیه کیش بئ سفر گهوره نایسته وه. همر وا که هزاره بئ سفر له بیدک زیاتر
 نیه. بزانه که رایهت هیچ دنویستی وله هه مووانیش زیاتره.

چه نه بازیکی ریویار دئ ورا ده وهستی.

چه نه باز: نای نوستاد نامۆژگارییه کم بئ پفرۆشه.

شهرزین: (دهستی رادمکیشی) له پشدا وهری ده گرم (چه نه باز دراویکی ده داتی) بهو
 که سهی که نامۆژگاری ده فرۆشی پروات نه بئ:

چه نه باز: (توویره) بدهوه!

شهرزین: نهوهی پاره به مۆژباری ده دا گهوجه ونه وهش که بیداته وه گه وچه!

شاگردمکان به کابرا پندمهکن.

مه میدانچهی کوتله فرۆشان- درپژه- (نیستا)

دیمهنی تۆزای و تیزامای که نینه که، زه رده خه نه یه که گرتوو یه تی.

دهنگی عه پیدی: من له وئ بیوم نوستاد شه پیووریکه هه بو که فوری تیده کرد تا شاگردمکان
 بزانه کاتی دهرسه.

ده وازدی بازاری بهر گدۆزان و مهیدانچه - درپژه - (پا بردوو)

شهرزین شه پیوور لیده دا. ژنان دینه سه ربان و بال خان و نۆ پهنچه رهکان.

دهنگی که نینه: بده ناوییه که ی زار به زار رویشوو. به ناوبانگی ناو ژنان بوو.

نالقهی دهرس، شهرزین له نیوانیاندا چاوی خۆی قووچاندوو.

شهرزین: چاو له کتیبی پوهالت بکن. پوهالتی خه لک وه کوو که لاهه و ناوه روک وه کوو

مانا. بزانه که مه بمت له وشهش مانایه. نینسانه کان همر کام کتیبیکی

نه خوتندراوهن.

چاو ده کاته وه، دیمهنی مهیدانچه و ریویارهکان- دهنگی شهرزین له سه ر دیمهنی همر کهس.

شهرزین: نه مه که دئ بازرگانیکه زۆر دوه له مه نه ده. کۆل هه لگرتیک کۆله که ی بۆ

هه لگرتوووه. نهو له پیشه وه ناروا که ریگا نیشان بده، ده روا که خۆی نیشان
 بده... نهوهی که به جتیو دان تیده په پئ، کابرایه کی تال و تورش مه جازه، رهنگه
 له جیگایه ک میرزا بئ، به مزه یه کی زۆر که م، خاوخیزانی نارازین، هه موو کهس
 به نه دیو ده گرتی چونکه بۆ خۆی به نه دیو گیراوه... نهو چارشینو دۆلخ پۆشه
 کتیه جگه له ژنیکی ریبا بۆ، بارتکه به کۆل دنیاهه، همر پوانینیکی نازارتکی
 تیده یه، له چاوی نه ودا هه موو دروون ونه و بۆ خۆی گوته، تهلپرا، نۆکه ران به
 فهرمانی نه کا ده ست بگا به دامانی.

شاگردمکان پندمهکن، کتوویر مهیدانه که له بهر هیرشی خولامان تیک ده جئ. دهسته به ره یه کی
 سه ردا پۆشراو له نیوان مهیداته که راده وهستی، خولامان نیوهر ووت راده کشین و به له شی خۆیان
 زه ری فهرش ده کن. نابنار خاتوون پئ له سه ر له شی نه وان دانه نی ویدیته پئیشی، له پشت
 هه ریریکه وه که بۆ خۆی به دوو ده ست له پیش چاوی خۆی گرتوو له بهر پئی خۆی ده روانی.
 سئبهری به سه ر کۆری دهرسه که دا رده ده بی، راده وهستی، له دووره وه له راسته بازاری
 به رازهکاندا چه ند تۆیه هه ریری رهنگا ورهنگ پیشانی ده فته ره نووسه که ی ده دن. نابنار خاتوون سه ر
 ده له قینتی. سئبهره که ی به سه ر کۆری دهرسه که دا ده گه رتته وه، شهرزین کالته چی ده بینتی که له
 دووره وه به دوری خۆیدا ده خولتته وه، شهرزین درپژه به دهرسه که ی ده دا.

شهرزین: نهوهی که پاشه و پاش و په ریشان ده روا، ونه بو یه کی نازیزی هه یه. زۆری پرس

کرده وه به لام و نامی نه بیستوو، هه رگیز دلی سوکنایی نابئ:

نه مه که دئ، قۆچاق، نۆکه ری سولتانزاده یه که. به دوا ی شتی که دا ده گه رتی.

رهنگه به دوا ی مندا!

خولام که یه کیک له پارێزه رانی دهسته به ره که یه، نزیک ده بیته وه.

خولام: نهی جهوان، بۆچی دهرس ده لئیه وه؟

شهرزین: بۆ نان.

خولام: له گهژ من وه ره تا نانت له پۆن باویم.

شهرزین: سه رم قاله، ساتیکه دی!

خولام: کئ دیتوو به ختی رویشوو بگه رتته وه.

شهرزین: بهخت؟ (کتیبه که دانه خا) برون ت بزانه.

دیمهنی له پشتی تهخته رهوانه که وه شهرزین هه له دهستی. دیمهنی نابنار خاتوون که له پشتی

جیتگایهک له ناو خه لوه تیدا- ژورره وه- (رابردور)

نهو که نيزه که چیر که که کی دمگپراوه نیستا زور که نجتره، به زمرده خه نه وه.

که نيز: نابنا خاتورنا

شهرزین: چ بروه که له پووی بنده نوازیه وه نه زه ریان له نیمه کردوه؟

که نيز: تو پیاوکی زور په ناو بانگی شهرزین.

شهرزین: فایده چییه، هه سووی به پووشیک وه رناگرن. له شهرمی نه پوونی بزور

تهرکی ژن و مندالم کردوه وله بهر کرئ حوجره دهک، له بهر حوجره دار هه لدم.

که نيز: مندالمه کانیان شاگردی تون. (وهرئ دهکوهئ) له گه لم وه ره که به ختت هات.

شهرزین: (به دوایدا ده روا) نه گهر خهون یی، بریا وریا نه مه وه.

که نيز: تیره خه لوه تی پینجه می کوشکه، خه یالیش ریگی لیره ناکه وئ.

ناماره به دوشه کچه یهک دهکا که له پشتیه وه په رده یهکی ناسک دارا وه ته وه. عوود و بارو شه وجام له بهر دهستن و بخور ده سووتی. شهرزین داده نیشتی و که نيز به دم رویشتنه وه دست پیکدا دهدا.

که نيز: نه های خوار دنه وه یهک پین!

شهرزین: جیتگایهک که له ناره زور ده چن.

دلپتکیاو دست دهبا عووده که هه لدمگرئ و ده سنی پندا دینئ و یه کتیک له ژئ به کانی و ده هنگ دینئ. له ویدیوی په رده وه نابنا خاتورون و هکوو نارما یهک ده بیندئ. شهرزین سه ردا ده نه وئتی. نابنا خاتورون به نهرمی داده نیشتی. که نيز له پشت سه ریه وه ناویندهاره. به دهنگی که نيز، شهرزین سه ر بهرر دهکاته وه و عووده که وه لاده ئتی.

که نيز: خاتورون بیستویه گارتان خدمت وجلا و پزاننده وه و عیلمی قایه و زمانه ویتوان و نه ستیره ناسی و حکمت و موسیقایه.

شهرزین: قوتاییه کم که خه لک له کم زانینی خورن به ماموستای ده زان.

که نيز:

نوکنه بیژش هه، قسه ی یی ناری، نابنا خاتورون هه یلیان فدره ووه نیشارت بخوتنه وه.

شهرزین:

نمه که ده بیسم دهنگی خویانه؟

که نيز:

خاتورون له بهر دم به کوله یی لیر خونچه ده کن- نه گهر یتیم به غشن- لیتوان له بهر شیرینی ناکرتیه وه.

شهرزین:

خالتیکی خوش بؤ ده ستیتکردن. پرسیار چییه؟

نابنا خاتورون: پووشیک یه کتیک هات و گوتی من پیرتکی باخه وانم، سه وه ته یهک میوه ی باخی

هیناپور، کاتیک که له خواتچه یان داتان گوتیان هه کاسی نیشاره تیکه.

شهرزین:

دیاره و هسفی یار.

نابنا:

گوتیان رچی شاعیرتکی تیدایه، پرسیار بوو به دوان.

شهرزین:

پرسیار نه مه به که شیرینه که له زمانی ده ری دایه یا له ده می نیوه به؟

نابنا:

وه لاسی چییه.

که نيز:

خاتورون وه لاسی ده وئ!

نابنا:

نایا چاره تنگان نه زه تنگن؟ شوه له گه لم ته گریجه چ پیته ندییه کیان هه به، هه روه ها موشک و عه نه بر له گه لم زولف؟

شهرزین:

په شی ویونی خوش، شوه و موشکن و هه ر دوکیان و هکوو زولفی زه ریفانن، به مه سل، به لام زه ریفان نه زه ر تنگن بویه نه زه ر له حالی نیمه ناکن.

که نيز:

چت لپ قهرما نوستاد؟

شهرزین:

وه لاسی پرسیاره که نه وه بوو.

که نيز:

بارو شه له بهر دست دایه.

شهرزین:

با له ناور بدا په ره ده ستیتن.

نابنا:

مه به ست له بادام چییه؟

شهرزین:

چاوی ناشق کوژ.

نابنا:

نه ی پسته؟

شهرزین: لیلی شیرین، کاتی پیکه نین.

نابنار: سئو بهچی مانا ده که نه و ده؟

شهرزین: سهر کولمه ی سوز و سپی.

نابنار: ندی سه ده نه؟

شهرزین: ددان.

نابنار: مه بهست له لیمۆ چیه؟

شهرزین: نا... شفای دهره داران.

نابنار: تینه گه یستم.

شهرزین: پرکتشییه له منی نایسن.

نابنار: نه دانی زانست درتخ ده که ی؟

شهرزین: درتخ له دوو گۆی عاج.

نابنار: نه گهر...؟

شهرزین: نه کهوانی گۆوین بکه وئ.

که نییز: (به گۆی نابنار دا) زوتفی هۆنراوه.

شهرزین: دوو خزینهر، مار و گۆ، کاپه ی بیدادی رۆژ و شمر که چاره نووسی تهمه یان به کاپه گر نووه.

نابنار: مه بهست نه هه نار چیه؟

شهرزین: ملیوان داده تا بزانی.

نابنار: چیت فهرموو؟

شهرزین: نه گهر پینست بهرئ، ناشه که که ملیوان داده درئ.

نابنار: ندی نه و دی ده دالته؟

شهرزین: خوتنی دل.

نابنار: تهنووتانه؟ (شهرزین بینه دنگه - که نییز نه سه ره خۆ پنده که تن.) یا... تاوت هه به.

شهرزین: گوتم نه نیو دیه.

نابنار: مه بهست له تیر چیه؟

شهرزین: برژانگ.

نابنار: که مه ند و که وان؟

شهرزین: که زیه و برۆ.

نابنار: موو؟

شهرزین: نتوان.

نابنار: بهر ده؟

شهرزین: دل.

نابنار: ناخ... نوستاد، چ باش نوستادیکه. کارانه ت چه نه ده؟

شهرزین: پرکتشی ناکم.

نابنار: سهرکزی مه که ن!

شهرزین: دیار یکردنی به نیوه.

نابنار: ههرچی داوا بکه ی له قه ده ری نیوه که به.

شهرزین: شایانی نه.

سهرته سرتیک له پشت بهر ده که ره، تیکه لای پیکنه نین. پشوو به ک.

که نییز: نابنار خاتوون نیراده ی فهرمووه شتیکنان پین بیه خشی که ناره زووتان لیتیه و به سهر زیانتاندا نایتن.

شهرزین: (سه ره له دینتی) - نا...
ته نیا به ک جاز - به لئ نوان له باتی مزه به ک جاز پرویان به نوستاد نیشان ده ده ن. (شهرزین چاوه مقو و چینی) - بهر ده که لاده ن؛ (به ره ده که لا ده درئ، شهرزین چاوه ده که اته وه. نابنار خاتوون به رانبهری دانیشتموه، شهرزین هیتشتا یا وه نا کا، نیتستا نابنار خاتوون به چه که ی لا ده دا. شهرزین مات ولتو به ستر او سوور داده که ریئ. نابنار له پر ملیوانی خۆی ده که اته وه) نه گهر ناره زووه که ت هه به بیلتن، له که ل تو له سهر لوتفن.

شهرزین: (بئى بەخۇى بزانى) نامەئى ياش خاتوون چوۋ بە شتىكى دېكە بگەئى.

ئابنار: (بە زەر دەخەنەۋە) ئارەزۋوت بە جىن دىئىن.

ئە ئاكاۋ دوۋ خولام لە پشتەۋە شەرزىن دەكرن وياشەۋىش راي دىكئىشەن. ئابنار خاتوون بە توۋرەيەۋە ھوار دەك.

ئابنار: چاۋەك ئى!

بازارى كۆتلە فرۆشان - دريژە - (ئىستا)

ھاۋارى شەرزىن لە قولايى دلەۋە، خاۋەن ديوان شلەئو چاۋ دەئوقىتىن ومروخەي پشتى دەيشى، كەنيز دادەئروسكى دەستى بۆ لادانى بىرەۋەرەكە پادەۋەشىنى، بە ھاۋارى دوۋەم عەيدى بى ئىرادە كۆئى خۇى دەگرئى.

خەلۋەتى - دريژە - (پايردوۋ)

ئابنار خاتوون: (دېمەنى بە پىكە نىنىك دەپشكۆئى) ئىست ھەتا كۆتايى ژىانت تەنيا من دەيىنى - مەكر - ئارەزۋوت نەمە نەبوۋ؟

شەرزىن: (لە سەر چۆكان، دەستى بە دوۋ چاۋيەۋە كىرتوۋە كە خوتىنى ئى دەچۆرئى بەدەم ژانەۋە دەئەرىنى) منم شەرزىنى دەيىر كە بۆ ھەر ئارەزۋويەكى پىتەكەيشتوۋ بەشېك لە لەشى خۇم داۋە.

ئابنار خاتوون: (توۋرە) زياتر بۇمبۇرا سەر گەۋجىيە، دەست بە جىئودان بگە وىلى!

شەرزىن: (بەدەم ئالەۋە) شەرزىن لە ئو بەرن كە لە دىيى نەزائىندا لە زاتىن دەدوئى ولەكەن خەلكى بىن ئەقەن باسى ئەقەن دەكا.

ئابنار خاتوون: (ھاۋاز دەكا) جىئو بەدە! خراپىرىن جىئوان. بلىن پەتسارە! بلىن فەئزادەى فەئانگ رە، چاۋە روانى چىت؟ بلىن زايغەى ناتەۋاۋى بىن مېشك:

شەرزىن: بۇ؟ چ جىئوئەك؟ ئۇ چاۋى منت كىردەۋەئىنار خاتوون. من كۆير بووم توۋ منت بىنا

كىردەۋە تا دەروونت بېيىم. ئىستا رۆحت دەيىم.

ئابنار خاتوون: ھەر نەۋە نىە كە بىرت ئى دەكرەۋە؟ ئىتىكى بىن ئەقەل؟

شەرزىن: ئا... ئە، ئىستا من بىرەنەكانى رۆحت دەيىم.

ئابنار: رۆحتىكى مۆلكەى شەپتان - بەۋ جۆرەى كە دەيلىن - ئە؟ پىم بلىن مازى خۇش

خەت وخال، مەكرە رېۋى، كە تەنيا بۆ لەگەل نوۋسقا دەشىنى، بلىن، بلىن.

جىئوانى پىاۋان كوانى؟

شەرزىن: چ بىرىتىكى گېنەر لە رۆحت داۋە ومن نەمدەدەيت. نا، ھەرگىز ژانم پەست نەزائىۋە

بىن گوسان داۋىكم ژن بوۋ جا چۆن لە ئىتىكى سەركىز پىساۋىتىكى سەرىلىنىد

دەكەۋىتەۋە؟

ئابنار: خوتىنىك كە ئىم دەريژى لە عادەتە: مەگر وانىە كە ژنان ھەقەدە سەر شۆرىيان

ھەپە كە پۆن ومەكر ونەزائىن كە مەترىنىنە؟ دەى باشە با رابىن. ئىستا خۆۋە والىن

كىردوۋە كە ئىۋە دەيلىن. دەلەچە ونەزان.

شەرزىن: (دەئەرىنى) لە دارولكىتىسى ھۇمايۆتىدا دارنامە ھەپە، لە بەر بەشېكى سزا دراوم

نەر بەشە بەخوتنەۋە. بەشېك كە دەلىن ژن وپىاۋ وەك يەكن بەئام... گەرچى ئەم

كىتىبە ھى من نىە. نا ئابنار خاتون پقى تۆ ئەۋجارە بۆ خۆت دەگەرپتەۋە. تۆ لە

چەپى چەرخى چەپگەر چاۋانىكىت ھەلكۆلى كە بە رېزەۋە نەبىن لە ژنانى

نەروانىبوۋ.

بازارى كۆتلە فرۆشان - دريژە - (ئىستا)

كەنيز: (داۋا لە ھەموۋان دەكا كە بىدەنگ بن) ئەمە دەنگى گىيانى خاتوونە، دەيىسنا

دېمەنى كۆتلەكان، رەش وسېى، كە بۆ تەۋاشا پراۋەستاۋن، دەنگى شىۋەنى ئابنار خاتوون

-چىڭگاي خاۋەن ديوان وعەيدى بەتالە.

هه پوانتیک که بۆ چهوشیک دهروانتی - دواى نیوه پۆ - دهره وه - (ئیتستا)

چهوش له کارگهر خالییه. تاوی چهوز پروون و نارامه - مافووره راخراوه ویشتی له هه پوان
دانراوه، خاوهن دیوان له سهر مافووره دانیشتوووه، سهری به ههر دوو دهست گرتوووه. گێژ، عهیدی
فرمیسک له چاوان دهسرتوووه.

عهیدی: ههتا سێ رۆژ کهمس دهنگی شه پوووره کهمی ئوستادی نه بیست. ئالقهی دهرس بێ
سهر ئلقه بوو.

دوايه هات وشکۆیهکی هه بوو. به دوو داری درێژه وه که به نۆبه له زهوی دادنا
وه کوو به له مهوانتیک سهول له ئاو بدا. ئیمهش له خۆمان ده پرسی ئهم سێ رۆژه
نانی که کوو ههتاوه بیهوا؟

پیتش سهراچهی بهرگدۆزان و مهیدان - رۆژ - دهره وه (راپردوو)

ژنان له دهریچه ویا لئاخانه کانه وه تهواشا دهکهن. شهرزین له سهر سهکۆیهکی کورتی دهرس
دانیشتی. با - له قزه کانی دهن، شاگرد دهکان فرمیسک له چاو تهواشای دهکهن و بهرک دۆز مهکان
له دوو کانه کانه وه.

چه نه باز: ئاخۆ هیشتا به چاولیکردنیک رۆحی خه لک ده خورتییه وه؟

هه پوان و چهوش - درێژه - (ئیتستا)

خاوهن دیوان: (توند سهر هه لێتی، ئوووه) تۆ ههول ده دهی به پیاویکی مه زنی بویتی. یا
چونکه بۆ خۆت چوکه بووی ئهو له چاوتدا گهوره بووه. تۆ زیاده ده پۆی عهیدی،
ددا دنیا ئه وه نده خالی له وێژدان نیه.

عهیدی: رهنکه نه پوویه ئه کهر بێ چار و ددان جیگایهک بۆ ئهو بهوایه وه. ئهی بۆ لیتی
نه کهران. ته دنیا له بهر ئه وه که دیتیان کتیبیکه گه پۆکه و بهر له وهی بیرهکان له

کتیبیدا زیندانی بکرتین، به سهر زاری ئه ودا دین.

پیتش سهراچهی بهرگدۆزان - درێژه - (راپردوو)

شهرزین دانیشتوووه و شاگرد دهکان به دهویدا. تاک و تهرا ژنیش راوه ستاون.

شهرزین: پیاوان بۆ خۆیان حاکم و بۆ خۆیان قازی و بۆ خۆ جه لادان. ئه گه ریش دنیا خراپه
ههر له بهر ئه مه یه. ژنان به هه یچ ژمێراون ههر چهند ئه وانیش ههر بۆ راگرتنی ئهم
دنیا یه تیده کووشن. باسی بریتیکستان بۆ ده کهم که به رمی نه زانین گراوه و نیمه
هه مسو قوریانییه کانی ئه وین. کهم لایه نگری راستی نیه وه مسو لایه نگری
به رژه و ن دین.

هه پوان و چهوش - درێژه - (ئیتستا)

دهنگی جارچی له دووره وه - خاوهن دیوان له پر هه لده به زیتسه وه و شمشیر له کالان دهر
ده کتیشی.

خاوهن دیوان: کتیی؟

له سیتبه ری ئاو چهوشدا تارمایی بهرگدۆزیک ده وه ستی:

بهرگدۆز: ناشنام.

خاوهن دیوان: ههتا نیری خۆت نه کو توه مه یه پیتش!

بهرگدۆز: نیتوم "تندوو" بیستوو تانه؟

عهیدی: ناشنایه.

خاوهن دیوان: وه ره پیتش قسان بکه.

بهرگدۆز: (دیتته پیتش) بهرگدۆزیکه رازیتهر و خه تاتم. بیستوو مه جار یان دها نه گهر

که سیک قسه یهکی شیخ شهرزینی له بیره بیتته خزمه تان. نهختیک ده زاتم. له
ئیه شاروه نه بێ دویتن شه و خه ونیکم دیوه، که له گه ل ئه و جار دانهی ئه مرۆ
یهک ده گرتیه وه. (خاوهن دیوان په یجۆر دانیشتی و عهیدی دیتته پیتش تروه)

نهر بوو شهرزین، له خمرنمدا، بدنام وړی. به دوو دازه دريژده کسه يوه وچاوه
قالا پو ته کانيمو، به نامزه ي قامک له ناساندا مه نيکي نيشاندا ومن له خمر
را پرېم.

خاوهن ديوان: مملېک؟

بهرگدوژ: دهيزقانده وختين له گهرووي ددکا وپه پيش تاريخيدا ددفری.

خاوهن ديوان به هر دوو دمست نامازه دهکا، بهرگدوژ دانه نيشی.

خاوهن ديوان: تندو، پيار چاک، چنده نموت ده ناسی؟

بهرگدوژ: سرددهمايهک نو په کتيک له نيمه يو. (ناورددهاته وه له بورجي قهلا دپروانتي)

هتا پوژيک سرمان هلتينا ديتمان له بورجي قهلا زنده نيبه.

خاوهن ديوان: (پو لای بورج دپروانتي) پو نو، نهک نو انيتر؟

بهرگدوژ: (پوو له بورج ورمهگيری) هرچی خهنگ به خاموشي بيران لي ددکرده نو

به سر زاريدا دههت. به لي شېخ شهرزین پياوړيکي راستبيژ يو. نه شيدنه زانی

که کس کړيار نيه.

عهيدي گورج وپه پريزه وه باروشه پک دندا به بهرگدوژ ودهکشيتته وه وچاوه پروان دجی.

خاوهن ديوان: گويمان له تويه.

بهرگدوژ: نهوي دپيليم شياوي نه ويه بنوسریتته وه. بريا ده بيرتيک قه لمه به ددست ناماده

بوايه و تومه ي نه وانه ي که به خویتی نو تينو بوون نوسوی باره.

خهوشي کتیبخانه - پوژ - دهره وه - (راپردوو)

خهوز نه خسته پووش و فخرش کراوه. شهرزین و نوستاده کسي به رانه به په کتري له سعري راوستاون.
هر دوو تووره. کوه لي سحاف و بهرگدوژ و رازينهر و خهتات له دهوراندهوري خه وشه که دان. چهند
تبتکچی چه کار وچهند عالم چاوه نيزی دهکن.

نوستاد: کسي به دست تووه رزگار دهيم شهرزین؟ منيان پو پيشه ي ديواني بانگ

کرد: نه وي ت پرووني بکه سه وه نم "تمسيلي تاري خانه" چيبه که لاپره کانی به

دهست منداک نه ويه؟

به سوواني ديمه ن خاوهن ديوان و عه يدي و بهرگدوژ له هه ديوان ده بيندريتن که دانيشتون.

خاوهن ديوان: تمسيلي تاري خانه؟

ديمان دهگه پريته وه پو ته خه حوز.

نوستاد: بهراريان داره که نمه هي قه نهمي کوپريک که راستی نايینی.

شهرزین: جياوازی نه گه ن نه وه چيبه که چاوي نه راستقانی کووچاندوه؟

نوستاد: (به نوو پييه وه له کتیبه که ده خو پتته وه) له دهستی راسته وه چومي نه زانينه

وله دهستی چه پوره دهریای تاریکي، نو دهر پتته ناو نم. که سانيکيش که له

سهر دهر يکهن سوازی به له می «تمزير» ن، که «ت» ده کسي تومه ته و «ز» ده کسي زویر

کردنی دپه نی دنيا يوه «و» ده کسي وپيله، وپو نه وانه بيان ساز کردود که ده توانن

سه به مسته کانی نه وان پسيان. «ی» ده کسي يازووخه پو خهنگ و «ر» ده کسي

رپه رايه تيبه که نه بنه وه ليی دهگه پرين. به سه يان ده يی دريژهي پي بددم؟

باره گای سولتان - پوژ - ژورده وه - (راپردوو)

هرا وهوریای عالمان - سولتان له سهره وي مه چليسه وه نه واشا دهکا.

شېخ شامل: نهمه وه سپيه تی نه وه بزانی (هه لي ديتی) نهمه راسته ده ي نوستاد بوو عدنی به

که له کاتی سهره مهرگدا ناميلکه کانی خوی نيو بردود، پدک به پدک نه شفا

وه هت قانون. نيو دارنامه ي تپدا نيه (پو له سولتان) جارکي دیکهش

ده پلیم داتانی گوه رتيکی قه لب له نيو گه نجينه ي به ره مه کانی بوو عدنی دا

کوفره!

شېخ سالم: بوونی نو دزی فترکه کانه، نو کسه ي له رتيگه يکی بيتجگه له فترکه کانه وه

دهرسي خو پندوه شاگردی هره ياشی شپتا نه!

شېخ راجی: هر ناميلکه پدک به حمم و سندی يه روره دگار دهست پندهکا ونهمه به زانيندا

هله ده لي ونه شته ي که به خواوندی زانینی نيو بردود. نو له سهره وری نه قل

دهوي نه له سهره وری سولتان!

شېخ کامل: کاتی هاتوه که دارنامه له گه نجينه ي به ره مه کانی بوو عدنی دا لاپردی

دروو نووسه کانی که نه دارانکتیبسی هۆم یۆتیبدا نووسراوه تهوه به ناوهر
بسووتیتندری. ههتا ههر بین قیسه تیک پینی وانهرین که قۆپاتی خۆی به نیوی
بوورپهان دیوهه ملی به ههشتی بکا.

حهوشی کتیبخانه- درێهه- (پا بردوو)

شهرزین به دوو داری درێژ ویه چاوی قالی پووتهوه، له سههر تهخته جهوزهکه راوهستوه
وئوستاد به دهویدا دهسوورپهتهوه.

ئوستاد: من بۆ خۆم دارا کار بووه که له گهڵ تۆ بدویم. ههتا کار له سهه خرایتر دهین

سهرزین! لهو کتیهوه که دارنامه نه کوومدی به رهه می یووعه ملی دههینراوه،
شوینهواری کوغریان تیبدا دیتهوه تهوه. قسه بکه راستیه که چییه؟

شهرزین: قسه بیک که لاتییک دیکا وکه پیک گوێ لێ دهین وکو پیک دهینوستهوه.

ئوستاد: (سهه سوورپهتاو) وهلامی تۆ نه مهیه؟

شهرزین: (قهمپسک دهپێژێ) چ بێم سهبارت بهم درۆ وه گهوهیه که نیوی راستیه؟
پازا دا ههزران دهپهروشن تهگهر کپاری. به سووتنیک درۆ دهکه نه راست
ونیوی نه منل پش نه به دهه دهین.

ئوستاد: به خودا عالمهکان به ههله دا چون. تیری له زبانی تۆدایه، بیهخو چاو وددانی

تۆیان دههیناوه. گوێ بگره پیاو: دارنامه دهسووتی، نهکا تهتوش له ناوه که پنا
بسوتی. (به رگدۆزهکان وهوانیتر رادهچلهکن، عالمهکان به سهه رکهوتووویهوه
دهرواشن) کوتم ههلهتخرپنم عوززیک بنوسی. بهو زانییموه که تۆ ههته
نامیلکه بیک به نیو نه سیر بکه. نه قوبونی فیرگه کانی پشینیاندا وله رهدی
تاری خانه دا بنوسه.

شهرزین: نهوهه لیم دهبورن؟

ئوستاد: بین گرمان!

شهرزین: دهان وچاره که نیشم دهه نهوه؟ (عالمهکان وئوستاد پتی ولام- شهرزین به
نووچییه وه دهه پینی) نووسینم له بیر چۆتهوه؛ چونکه ههر قسه نه سبک که

دایده تشم دهیشکیتن.

ئوستاد: بهرموو تا من بنووسم!

شهرزین: چون یزانم چت نووسیوه؟

ئوستاد: (رنگه له پڕوکاو) نه مه نیهانهیه.

شهرزین: ئای شیخ، ریشی ریا دهه تهوه. رۆژگاریک باسی زانیتم کرد، ددانستان

شکاندم. نه مروش به دوا ی پارو نانیکدا! قهلهم ده تشم دهیشکیتن. ده مهویست
چ بینایهک له ویرانه خا که دا سازیکه که ناوهاتن کرد که نه توانم له سهه پتی
خۆشم راوهستم. گشت وخت له تاریکی خهنده قسبیک ده که وه وله تاران،
نه ندیشم له بیر ده چیتهوه.

ئوستاد: ههر چیکت به سهه هاتوه خهتای خۆته. نه دهکرا بیتی ههلهم کرد؟

شهرزین: به خودا نه گهر کردبام دههکوت.

ئوستاد: تۆش که نه سپی یاخی له مهیدانه رهش وسپییه دا تاو دهه دی، نابینی که به

تهنێ ده میتییهوه؟

شهرزین: مه متریسته لهم پیدانهی که به وهزیری گهیشتون، من له قهتای زانستی خۆمدا
چینگاه نه مهته.

ئوستاد: ههلهی!- هه پت، وهکوو من ناچمه زیک به خن شاماتی!

شهرزین: (نقراو) بهلێ، نیوه روختن له زهوی ن و منیش که فیل سواریک بووم لاقتن

شکاندم.

ئوستاد: تۆ که زانستامهت نووسیوه، بیتی حوکی زانست چییه؟ "حوسیتی مه نسور"

وهیبر پینهوه. به سهه سینه روه دهیکوت، من حهقم، واش بوو، ههروهها
حه کیمی تووسی. ده رگراو نه ژبان وله گۆز- نه گهر رده نا نووسی داوا ی
لیبوردنیک بکه.

شهرزین وهه رێ دهکهوئ، به پیش سه حاف و به رگدۆزهکاندا تبه ده پئی. دوو داری درێژ وهکوو

دوو سهول ههوا ده برن وهه به رهو پیش دهروا، خه ریکه له تهخته جهوزهکه بکهوتنه خواروه،
به رگدۆزهکان تهکن نههه بیگرن، بهلام نهو خۆی دهگرتهوه. بۆن دهکا.

شهرزین: نه مه حهوشه ده نام. داروالکتیبهی هۆم یۆنییه، من سانهها لیره کاره کردوه

وئېستا له قهلمه ندى كه دامتاشيون خرونى دوو دارى ژېربالم.

نارام دوور دهكه وپته وه، دېمېن دكشيتنه وه وخاوهن نيوان وهېدى نيشن دېدا كه چاوه له خورش دهكن، بهرگدوژ له تهنيشتيا نه وه دگرې، ته مير نويان له خواروه ديشه پتشي وهاور دهك

ته مير نويان: حوكمى سولت نى دهخوندرېته وه.

مهيدانى تهنيشت دهروازى سوتراوا - روژ - دهر وه - (پاړدوو)

دبېرېك حوكم دمهوونپته وه، كوگايه ككتېب هه لئراو ته وه كه روونووسه كانى دارنامه وټه مسيلى تارى خانه شى لى زياد دهكن، له لايه كه وه چوند عالم چاوه دپېرى دهكن، سه حاف وبهرگدوژان دگرېن وشگرېن كه به له لوح وقه له مه وه پاوه ستاون، هينديكيان له گهل باب ودايكيان، شهريزېن به تهنى روو له دهروازى پاوه ستاوه وچند نيشكچى به چه كه وه دهرريان كرتوه دهنكى دهبير له سهر ديمه نه كان.

ددهنگى دهبير: حوكمى شهريزېن دهرراز له مهر شيخ شهريزېن دهبيرى پتشيوو.

"نيمه كارمان به چاك وخرابى نهو نيه، بهلام دهبن خه لك له به لاي نهو بياريزى، كه وايوو چاكثر وايه شتى بن نه فرژش وشتى لى نه كرن وه لايى سل ووشى نه ده نه وه، دياره دهبن تهركى دهرسكوتن بكا وه هر كه س كه نانيكى بن بېه خشى يا ميوانى بكا له سزا دانى نيمه بته وى ناي، ژن پندان وهاربه لى نې ته ستانن ههر دوو قه ده غه يه، چونكه نهو خراپه ي به علان گوتوه وحده ي پتشياني به جى نه هيتاوه، نه سپيشى له رتگاي تهرتقت لاي داوه، كه وايوو به فتواى علان خوڼى حملاله، به تاه له باره گاي پرشكوى سولتانه وه حوكمى نه مافانن فهرمووه، سهره راي نه وهش له مولى كه دهرده كرى ونيزنى گه رانه ووشى نيه.

له م ماوميه دا روڼيان به كتيبه كاندا كرووه وئېستا ته مير نويان نيزن له عالمه كان وه ده كرى وټاماره دهكا كه كتيبه كان بسووتين، ناور بليسه ي لى بهرز دېپته وه، شهريزېن هه ست به كلپه ي ناوره كه دهكا.

نيشكچى: يالئا، دهرراز به ره رووته شيخ (روو نه سه حاف وبهرگدوژه كن) نيره به شى

حوتهمى باره گاي هومايوڼيه، بژي ده كرىن؟

گالته چى:

دوستى من رتگايه كى درتت له بهر، پاش ناوايى يه كه م بن گومان ناوايى دووه م هيه ودواتر ناوايى سيه م، ههول بده پتشي گه يشتنى هوائى حوكم خوت به گيى، نه گه ر هه موه دهر كه ت له روو داخن دنيا بيابانتيك زياتر نيه، نه مه رتگايه ك نيه كه له گه لت بيت، نه م دوو خميره انه له ناور دوور راگره، روژيك قهلمه م به مانه دوست ده كرى، نيشتا بيانكه به دارده ستى خوت وه سهر روويه لى سپى زوى رتگاي خوتى بن بنووسه وه.

پال به گالته چييه وه ده نين ده كه وى، ته پل كوت له ته پله كه ي دهكوتى، بليسه ي ناوره كه زياتر ده بى.

شهريزېن: به خودا نيوه سويى نه زانين، روژيك به زور ددانم ده شكين كه دارن مه هي من نيه وروژيك مال به سهرمدا دهر وختين كه هي منه.

نيشكچى: له حوكمه كه دا چ نو سراوه؟ نيزنى قسه كردن هيه؟

شهريزېن: (نارام به ره دهروازى وه رى ده كه وى) ددانيان شكانم هه تا نه دويم وچاويان دهرتنام هه تا نه بينم، به لام پتيان بژ هيشتمه وه تاكوو تهركى نيشتمان بكم، يانى نه م شاره دا جتگا بژ زانست نيه.

هينديك له دهبير وسه حافه كان به گريان وه هه لدين وه له سهر رتگاي پاوه ستان بى نه وه ي نزيك كه ونه وه، شاگرده كان شيوهن دهكن.

شهريزېن: مه كرىن شاگرده كانم، كه وچ كه وه هر فرى دها وکلانه به خوڼمه هه لداوه سى، رتگه بژ بكه نه وه؛ (نيشكچييه كان پال به خه لكه وه ده نين) من تينوى راستى بووم وئېستاش بروانن راستيه كى تينو ههر بژ خوڼم.

ههيران وجهوش - درتته - (نيشتا)

بهرگدوژه كه كتووپر له پر مه ي گريان دها،
بهرگدوژ: له ناکاو شتيك روويدا

مهیدانی ته نیشته دهر وازه - در پیژ - (راپردوو)

کوریک له شاگردک نی شیخ دهر واته پتیش وداوینش دهر کړی.

کور: نوستاد، نوستاد، تمنانهت بیج تاقه نانیک بز کوئی دهر پی، بز بیابانی چر که تاریکی داپگرتوه، نوستاد من قهر زه لری تووم. ودره حقی نمو دهر سهی که به منت داوه بستینه.

نیشکچی: (کور که جوئی دک توه) ودره نم لاوه، مدگر فرسانی ممنت نه بیست؟ پاره که ی لئی دستین فری ددها وپان به کوره که شه وده نی وده یخا

همیوان و جهوش - در پیژ (نیشته)

عهیدی: (له پرمه ی گریان ددها) له بیرمه به لئی نمو شاگرده من یوم.

دهر وازه - در پیژ - (راپردوو)

شیخ شهرزین به ره و بیابان دوور ده که ویتوه و به دوو دار دهسته که ی وکورو لوتکه یه که لوتکه وان به سه ر روپه لئی خیزه لاندنا بیبا.

همیوان و جهوش - در پیژ - (نیشته)

خاوهن دیوان دم وچاوی به دوو دست داپوشیوه.

بهرگدوژ: من ددیج شتیک ناشکرا یکم، بمبورن قوریان، نمو که سهی کتیه کنی بز نه ناور خست دهر د، هه ته یه کی کرد.

خاوهن دیوان: (دست له بهر چاوان لادهیا) تو؟

بهرگدوژ: له پانی په کتیک نه روونوسه کانی دارنامه ته نیا بهرگی شروح الظفر به ناور

سووتا.

عهیدی: (سه هه لیتین) یانی (به گویمانه وه) دارنامه نه ناور پرگر بوو؟

بهرگدوژ: ته نیا په ک بهرگ.

خاوهن دیوان: نه کو تیه؟

بهرگدوژ: له جانتای شیخ شهرزیندایه، به دهستی پیوتکی گالته چی له وی ترا.

عهیدی: (په مشکاو) به راست؟

بهرگدوژ: له گن ته مسیلی تری خانه.

بیابان - رۆژ - دهر وه

دیمه نی دووری شیخ شهرزین که زور دوور ده بیتا وه.

مهیدان و جهوشی کتیه خانه - لای نیواری - دهر وه

جاچی دهر تیک که ناوی پیده خواته وه له زاری هه لده گری وده داته وه به فراه شیک، فراهش وهری دهر و ویره و نمو لای مهیدانچه که هه لئی، له وی به نه رنگ کراوه کان که له بهر هه تاوی کزی نیواره هه لخر اون کز ده که توه، دوا به ده گاته جهوشی کتیه خانه که هات وچووی لی بر اوه. بی دهنگ دهر که له لای کوزه ناوه که دانه نی وبق خوی به هیواشی له ولاتره وه له سه چوکان دانه نیسی. سه جهوز که ته خته پیشه و فشرش کراوه. له سه فشر شه که کهت یک بز خاوهن دیوان لیدراوه وله بهر انبه ریبه وه عهیدی له سه چوکان دانیشته وه.

هر کام له بیرو خندا سه ره نجامی خویان لیک دده نه وه، کتوپر خاون دیوان ده گورین.

خاوهن دیوان: نم چیر که ریخی من ودران دین و خوی له دهمار دکاندا دهر چینی. نمو نه

کویه و دارنامه ته مسیلی تری خانه نه کو تین؟ شیوه نی کتیه له م شنه شمه الهه دا. (عهیدی ته واشای دهک، خاوهن دیوان ده یوی به سه تور هی خویدا زال بی) قه لیم چ خوی دلکی خواردوه هه تا ره چی خه لکی هینا وده سهر کاغز.

دنگی جاچی له دوورهوه نئ.

عهیدی: کس نه هات؟

خاوهن دیوان: منیش چاره پروانه عهیدی.

دەرکه باشوندی دهرگینه وه ویتشکچییهکان پیاویتی لادینی دینه ژووری و به ژۆر دهیتهینه پیشاوه.

تیشکچی: وهره - (پیاوهکه دهخا) کورنۆش به ره (پرو له خاوهن دیوان) ئه گهر راست بک

نیوی غه ره ته. (عهیدی بی به خوئی بی هه له ههستی وه واشای پیاوهکه دهکا که نامق و به ریشان و ترساوه.) له بازار دینه نه وه - (که له ویه لیک پیشان دهدا) خه لکی بازار ئه ره پاش ده سال دنگی شه پووهران بیست و پیمان و بهور شیخ شه زین گه راوه ته وه.

شه پیووهره که له پتیش خاوهن دیوان دادنه و تووره که پیاوهکه دادنه کیتی هه تا بیبیرتی که هیچی ئیدا نیه. عهیدی واق ورم و ههنگاو یک دهچته پتیش و پاشان شیتانه و ناشنا شه پیووهره که هه له دنگی و ته واشای دهکا. دواتر پر ده داته تووره کهک و به گومان نه و تکراده مینتی.

عهیدی: (هاوار دهکا) ههر نه مه نه؟ (له ئای تووره که که دهکا به دواي شیتیدا دهگه ری، نایدۆزیتیه) خواجه:

تیشکچی: نه نوايي پیتج مه مهله ده هاتوه.

غیرهت: (د لخور ویه ههتکه هه نک) نه مه نه لهو رو و داوه ده به من برا. بیه خو له بازار دا و یستم نیشان بدهم که به ره داوه. فورم تیکرد. دنیا و رووژا. همم، نه هم مه سو ساله نه سووچتیک بئ کپهار که وتیوه. دوتین شه له خه و دا دیم پیتی کوتم بیه بازار دی دار الملک بیفرۆشه که کپاری باش له و تیه. ده لپن خه ون درۆیه، من چوزانم؟

خاوهن دیوان: (بی تاقهت) کتیه که نا... تو چ هه والکتک له شیخ شه زین هه یه پیاو؟

غیرهت: نیوی نه مه بوو؟

عهیدی: زیاتر له وهی بیری لئ بکه یه وه؛ ده ته؛ من، بلتی (دهست بۆ هه میانه که ی دهبا)

غیرهت: ده یئ نه مانم بدهم.

خاوهن دیوان: (شاماره دهکا تیشکچییهکان دوور که مونه وه) تو له نه مان دای.

غیرهت:

(دهست دادنه کیتی) نه گه نه ته وه شه...

هه میانی که باوه شی غیرهت دهگه وئ وه له دیگرتی. له قورسای هه میانه که له په یچۆر بوونی خه لکه که دهکا، دادنه مینشی و نه ژۆر له باوه شه دهگرتی.

غیرهت:

ها... قوریان، نه ده شه پیووهره، نه و پیاوه - که کورتن - به لتی نه له سه له گرانیه که دا ده کوو گه میه واتی که به سواری گه میه که له رو و په لی خا کدا، له پم لیمان په یدا بوو.

هه میدانی دئ - رۆژ - ده ره وه - (را پر دوو)

خه لکی کوند به هه مو لابه کدا هه لدین و مندالن دوور ده خه نه وه، سه که کهکان ده وه رن و به تر سه وه ده کشینا وه. تارمایی شیخ شه زین له خه تی ئاسۆوه دیاره که به دوو داری درۆزه وه دپت.

شه زین:

هه تا ههر کوئی که سه ره زه ری خه لیه یه، تاهه ر کوئی که سووچه ی سو لته نه، هه تا نه ری نه زانیی عالمه کان سیه ری خه شتوه، (هوار دهکا) من شه زین، بۆ هه ر شتیتک که به خۆ یایی بوو له وجودی خۆم تا واتی که گرانم دا. هه واری زانیتم کرد ده اتیان شکاندم. هه واری نه قینم کرد چه ویا ن کویر کردم. له قورینتی هیم گه رام له تار او گه یان هه ویشتم. ئیستا نه تی له پاروه ناتی که ده گه ریم؛ نرخ بدین، نه نه نه ته گه ر شاره گ بئ (به گریان وه) ئای خاتوونی خه ماری نه فین، نه تار یکسیه دا که به من داوه چه ده کرد نه گه ر دیداری تو شه نه یا؟ (ده نه ری تی) رۆژ گاری که ماسو ستایانی پیت سووم به هیه نه ده مارد و نیست سه گ رینۆنمه بۆ نه م گونده. (بی هین ده نوو چیته وه و ده که وئ، تو زای، ئیوه بار، چا به قوولدا جوو، برسی و تینوو، به بیستنی ده نگی که سه ره هه لدینتی) به قوریانی خۆ ره ی شو ی که بئ. که مه لیک ده خۆ یی یانی دارتیک هه یه. سه رمای شه ر تبه ری و نه مه گه رمای رۆژه.

چه نه رو انینی که به بزیه وه، غیرهت له پشت ده ریجه یه که وه نه پوانی. شیخ شه زین له ناوه ندی مه پیدانه که دا شوو به شه پیووهره که یدا ده کا دادنه مینشی، دیمه نگی دیکه - دانیشتوو - دیمه نگی دیکه شه.

شه زین:

(به هیواشی) بۆنی دوو که ل (وهر ده چهرخی) دهنگی ته نوور، وهی له منی نه گه ر

نه تروتم نانیتکتان له چنگ دهرتم- نای که له مهرگ نریکم. (دیمه ننی نریک له کوو، دهنگی هه لپه هه لپی سه گان، له یز ناوړ دداته وه. چهند کس به نه سپایی وپه یجور نریک بوونه ته وه) نه ی نپوه که له بهرانهر یان له پشت سهر منوون؛ له لای راست یان له لای چه پمن. نانیتکم بدنه تی. نه گهریش میواندوست نین پیم بفروشن ومنیش له باتی نه وه کارتان بو ده کم.

غیرهت: (داده نیشی) تز کیتی؟ ده میتییه وه یان پتپواری؟

شهرزین: هه موو همر پتپوارین.

قوربان: (په سته کیتی له بهر دایه، په یجور وپه کومانه وه هه لده ترووشکی.) پاک وپوخت بلتی، کزچهری؟

شهرزین: نینسانان هه موو کزچهرن.

خه یرو: (ژنیک سهر ومل داپتچراو- داده نیشی) بلتی چنده یه که به رتگاوه ی؟

غیرهت: له کوپوه بو کوو؟

شهرزین: هه تا نیره سه هرتکی درتژ هاتووم. چل سال هه ندی کم، یا زیارت. له مندالییه وه گه یستمه لاو هتی وپاشان بووم به پیاو و دیسانیش ده روم، به چو ناییدا ده روم. جلی فیزم دهره تپناه و بهرگی سهر شو پیم له بهر کردووه. تیراماو له چاوی مهرگ دهروانم وه تشنا نه له من ناروانتی.

خه لکه که گپژ و تپته گه یشتو ته واشای ده کن. دوو برا مروهت و حیکمهت داده نیشن.

مروهت: (به زو ترییه وه) نان به چهند ده کپی؟

شهرزین: له مالی دنیا هیچم نیه، کارانه یان لپ درتخ کردووم. نه وه شه یپوره کم. (که س سرنچ نادا) نه جان تاپه (که س کریاری نیه) نه م کتپه.

خه مرأ: (به مه یله وه) چی باشرتت هه یه؟ پتچه، شانه یان ناوینه؟

شهرزین: کارم ناوینه راگرتنه.

خه یرو: (شاکه شکه) کوانی؟

شهرزین: ناوینه یه که رووی نپوهی لپ پو شراوه، نه پتپیه کانتانی لپ دیاره.

چاو له به کتر ده کن، تپنه گه یشتوو، حیکمهت و هکوو بپیر له شتیک بکاته وه پشتی سهری

دمخورتی.

حیکمهت:

کابرایه کی سهری، چروچاویکی سهرت هه یه.

شهرزین:

نهری، نینسانان له ناوینه ده چن. ناوینه ی ژهنگ گرتوو، چلکن پینشانته ددها

وناوینه ی درز تیکه وتوو شکاو و ناوینه ی روون به روونی نینشانته ددها. ناوینه ی

گرینج دار، خوار و ختیج و نه مه جیا له و دیه که تو ساغ بی یا شکاو، چلکن بی یا

ژهنگ گرتوو. جاری و ابووه که ناوینه ی دتیج بووم و جاریش بووه که به پته یه ک

درزم تن که وتوووه و جاریش هه بووه به ته واری ورد و خاش بووم و له هه زار نه ت

وکوتی مندا، هه زار دپه نی چووکی نپوه دیار بووه.

غیرهت:

(بی نوقره) نه گهر راست ده که ی نپه پینشان بددا

مروهت:

له باتی نانیتکا!

شهرزین:

که وایه پروان (دوو ده سستی به ههر دوو لای ده موچاوییه وه و هکوو قاپتیک به

په نجی ناواله وه راده گرتی) چاو له خو بکن؛ پایه کانی ته ختی سولتان له سهر

شانی نپوهیه و پایه کانی ته ختی خه لپه له سهر شانی سولتانه، که واته نه ویش

ههر له سهر شانی نپوهیه.

مروهت:

نه مه چ ده تی؟

فورسه ت:

نه و نپوانه ی که ده مترسیتن.

غیرهت:

نان بدری به وه؟ منی تپدا نیم.

هه موو هه لپن، شهرزین دهنگی هه لانتیان ده بیستی و شله ژاو سهر ده سوورپتی.

شهرزین:

بو کوو چوون؟ دوژمن له سهر شانستان ده گپرن و دوسیتیش له ژیر پنی مهرگ

داده نین؟ (به چاو تروکانتیک مهیدانه که به تال ده بی و همر که س په نا بو مالی

خوی ده با- شهرزین هاوار ده کا) خو مه شارته وه، خو شارده وه که لکی نیه

چونکه هه مووتان لپم دیارن، هه موو... یه کتیک له نپوه له سهر بسنه زه وینتیک

له گن براهی نپوان ناخوشی هه یه، به نام راستییه که ی له سهر زهرین نیه له سهر

ژنه. (دوو برا، حیکمهت و مروهت، که له پشت دهر بیجه که وه راوه ستاون

را ده چله کپن و هه مر اش که له پشت دهر که ی مال که یه هه روا) یه کتیک له نپوه

زور به درو باسی پانه وانی خوی ده کا، به نام له هه موو که س ترسه نؤکتره. (غیرهت

که له پلکانه وه سهر ده که ووت راده وه سستی) ژنیک له ناوتان دایه که خه یانه تی

له مېر د مکه یی کردووه (خهیرۆ له پشت په نجهر هکه وه زهر د هه لده که ری) په کپک له ئیوه به شه میرانی خوشکی خوار دووه (سایر له بهر ماله که پاندا پاشه و پاش د پروا وله گه ل روانینی به سه رزه نشتی خوشکی به ره و پروو دهی) په کپک له ئیوه مالی ئیوه ژنان وه تپوانی خوار دووه (قوربان له سه ربانیکه وه، پتکه نین له دم وچاوی ده توری - له ماله که لایه که دا ژنیک وچهند مندا ل ده بینرین) مېردی په کپک تان نه بنه وه له گه ل ژنیک دیکه په یوه ندی هه به.

فورسه ت له دهریچه که یی خویه وه چا وه په نجهر هی خهیرۆ دهکا که له دوری دیمه نه که وه دیاره. دهنگی نوو زهی سه گپک له دور وه. دیمه نی مهیدانچه، شیخ شه رزین که هه موو هیزی خوی داوخته دهنگی له ناو مهیدانه که دانیش تووه، له بی هیزی دا دهنو وچپته وه و بی جووله دهی. دیمه نیکی دیکه له مهیدانه که، له ناکا و سایر له مال دپته دهری وچاوه چا و دهکا که کس نه بیینی. نانیکي پتیه و به ره و شه رزین هه لدی و هتواش قسه دهکا.

سایر: وده بگره، پتیا کوتری خوار دنی مالی خوشک، کتی به تزی گوتوه که له حیسابه که یی نه ودا قه له مپکم له ژماره نه هیناوه؟ من زیاتر له نوم کار کردووه، تپه ده گوی؟ نه گهر دهستم له سه میرانه که یی داناه له بهر نه وه که پتیا نه که نه یی به خورایی بیبا. کاتیک مېردی پهیدا کرد دیاره نانی ده داتی، نا؟ به لام من دهی نانی هه وچیک ژن و مندا ل بددم.

هه لدی وده پروا. هپشتا مهیدان به ته واری به تال نه بووه، له ولوه خهیرۆ به هه لات هه لات دی و سرتنه سرت دهکا.

خهیرۆ: هاتوی ئایروم به ری؟ چونت زانیوه پیاویکی دیکه نه نیتواندایه، ها؟ شوه که م پیره، پیر و نه خوش و من گه نجم و ته نیا. دهی ج بکه م؟ وده که شک و په نیرم یۆ هتواوی، ریسوا ی عالمه م مهکه.

به هه لات هه لات ده گه رپته وه، له لایه کی دیکه وه مروه ت ده گاتی. به هتواشی ده لی و دلله و دوا یه. مروه ت: نانی جو و دۆ، شایان نیه، چ ناکۆیکه که نه نیتوان من ویرا که مدا هه به؟ نو نازانی زه وینه که م کردۆته بیانو، به لام نه هلی زه وری زار نیم. دلم مردووه، چه مرایان به نو دا، ئیستا به ناچار بییری لپه ده کاته وه. نه گهر پرسی، خۆتی لی لاده. نه کا له نازیزه که م دورم کاته وه.

هه لدی وده پروا.

خهوشی کتپه خانه - درتزه - (ئیتستا)

خاوه ن دیوان به خرو شه وه پاده به پتی و بی ئوقره دهست یۆ شمشیر دهیا. خاوه ن دیوان: به خودا نه گهر درۆت کردی له دار فدا قه ت ده بهستم. غیره ت په شوکا و دهکشیته وه، عهیدی دهست بهرز دهکاته وه.

عهیدی: بۆچی درۆ (زه ده خه نه په کی بپه رنگی به لپوه یه) نوستادم چا و به ستر او رۆخی هه ر رتپوارتکی ده خو ئنده وه.

مهیدانی ناوگوند - درتزه - (رابردوو)

غیره ت له بهر انبه ر شیخ دا راوه ستاوه.

غیره ت: ته نیا پیوازا و هره - (هتواش) خه تای من نیه که پتیا ن و ابرو من شیره پیوام. خه تای من نیه، هه موو له بهر سه گه کان هه تان و من له تاوان پام سس بوو، ئیشک بووم و نه متوانی هه لیم. وه بانزانی به جهرگم، یۆ دهی جاپ بدهم که نیم؟ بگره و بی دهنگ به.

به رفان د پروا، له لایه کی دیکه وه حیکمه ت دهستی چه مرای کرتووه ورا یه ده کیشی.

حیکمه ت: زبانت گه ستیا پیوا، نازانم چۆنه که عه یب ده زانی. ناکۆکی دیاره هه به به تاد له سه ر زه ویه نهک له سه ر ژن. بیستت؟ هه ر ئیتستا له چه مرام پرسی و سویتدی خوارد. بگره نانی گهغه و که شک. تو هه ت له نازیزه کانم مه ده.

چه مرای هه لدی و حیکمه ت به دوا یدا، له لایه کی دیکه وه فورسه ت خۆی ده که یه نی.

فورسه ت: له گه ل پاروویه ک په نیر چۆنی؟ خۆ ئیوم نا هینتی؟... ژنیکي گۆجم هه به وهیوا پتی به سستی بادی هه وایه، یۆ دهی به تاوری نو بسووتیم؟ له چه لیکدا که شه وانه په نجهر هی ماله خهیرۆ ناواله یه.

به هه لاتن ده گه رپته وه. دیمه نی دور و خالی مهیدان که شیخ شه رزین له ناوه پراستید دانیشتووه. تۆزه بایه کی نه رم به ناو مهیدانه که دا تپه به ری.

خەوشى كىتەبخانە - درېژە - (ئىستا)

خاھەن دىوان سەر ھەلدېنى، عەيدى وئىشكىچىيەكەش.

ئىشكىچى: بۆيىدەنگ بويى؟

غېرەت: ئېشەر ھېچ نە من نايسىن، تەنانەت ئەگەر بىشكۆز.

خاھەن دىوان: مەگەر نەمكوت لە ئەم نەداي؟

غېرەت: سۆز دەدەن بەلەم بە كۆدەو وائىن؟

خاھەن دىوان: نروسراۋ دەدە بە سۆيىدەو!

غېرەت ئاور دەداتەو، ئىشكىچى توۋرە بەرۆكى دەگىرئ ومىشت ھەلدېنى ئىتى بەدا. غېرەت بە

ھەزارىيەو ھاوار دەگا، عەيدى خۆي لە ئىۋانئان داۋى وپزگارى دەگا وتوۋرەكەيەكى بېكۆلەي پاره

نىشان دەدا، غېرەت ئىتى دەستىنى وچاۋى لىدەگا.

غېرەت: بىرا ئەۋىش ھەر بەم ئاسانىيە كېرەبا.

مەيدانى ناۋگوند - درېژە - (راپردوو)

غېرەت بەرانبەر بە شەرزىن دانىشتوۋە.

غېرەت: ھەموو لە سەر ئەو بەيارەن كە دەپن قىسەكانت دەرىگىيەو، ئەوئى كوتت وئىمى

مىواندازى نىە.

شەرزىن: چۆن لە خەلكىك كە قەتەم نەدېتون شتىك بزاتم؟ ئەوئى كوتت پەنگە لە ھەموو

جىگايەك ھېچ وئاخر چارەم بىو ھەتا پاروۋىك نان بە زانست بېرەم.

غېرەت: ھەم، كار ھاسان بۆۋە، كوتت نەكا شتىك سەبارەت بە ئىمە دەزانى.

شەرزىن: من نەمدەزانى ھەتا ئىۋە خۆتان پىتان كوتت، بەم دىبارى يانەو كە بۆتان ھىنەم.

غېرەت: (ترىساۋ ھەلدېن، بەلەم لە دوۋرە راندەۋەستى ۋەۋار دەگا) درۆزىن، ئەم گۈندەي

ئىمە تەنگ وچەتەمەپەك نەبو ھەتا تۆ ھاتى.

شەرزىن: (لە خوارەن دەۋەستى) ئاي دەردى ئىۋە مەن؟

غېرەت: كوتت پۋالەنى ئىۋە بۆ من شارۋەيە و دەروونتان ئاشكرا، نەكوت؟

شەرزىن: باور بىكەن من چاۋم نىە تا بىيىم وددانم نىە تا باشتر بىخۆم، نايىت كە ناتانىيىم؟

غېرەت: تۆ زىادى دەيىنى، زىاتر لەۋەي كە پىۋىستە دەيىنى.

ھەلدېن و دەروا، لە سەربانەۋە خەيرۆ ھاۋار دەگا، شەرزىن بەرەو دەنگەكە ئاور دەداتەو.

خەيرۆ: (لە سەر وگوتلاكى خۆي دەدا) ئىستا ئىمە چۆن تەۋاشاي نارچاۋى يەكتر

بىكەن؟

غېرەت: (بەرفان دەچىتە مالمەۋە و دەركە بە دوۋى خۇيدا پىۋە دەدا - بە ھەناسە بېرەن)

ئىمە بە دەست تۆۋە لە ئەماندا نىن، تۆ دەيىنى، تەنانەت لە پشت

دىۋارەكانىشمانەۋە، لە بەرانبەر تۆدا دەئىتى پروتتىن.

شەرزىن: ئەمە ئاخىر زەمانە (سرنج دەداتە نانەكەي دەستى) ئاي ئەم پاروۋە نانەم بە نىرخى

گىانم خوارە.

چەند جىگاي جىاۋاز لە گوند دا - درېژە - (راپردوو)

دېمەنى جوئى جوئى لە - بە بېردا چوونى جىا جىا، ھەر كەس لە جىگايەكى جىاۋازە.

خەمرا: (ھەلەتاۋ، لەناۋ ئاۋىنەدا) پايدى تەختى سولتان و خەئىفە لە سەر شانى مەن

حىكەت: (لە ناۋ زەۋىنكدا كە لە بى ئاۋىدا ھەلەشىۋە، دانىشتوۋە و لقەدارىكى بە

دەستەۋەيە و بە توۋرەيەۋە دەيشكىتتەۋە)، چۆن دەگىرئ بە ھاسانى بىۋى

چۆن؟

خەيرۆ: (لە سەربان، جىل كۆ دەكاتەۋە) ئىمە بە پروۋى بەكرمان نەدېتا ھەموو شتىك

دروست بىو، ئىست چۆن بلىن نازانن؟

غېرەت: (لەناۋ باخىكدا، بىۋىر بە دەست دەروا) دەمزانى كىتم و دلم خۆش بىو كە

جىرانەكان نازانن، من شىرتىك بەلەم جەرگى مشكە ھەيدە، ھەت خەلك نەيزانىۋە

خەمى چىمە؟

سایر: (ناش دهگتیرئ) نهگه شتیکت دهدا شتیکت ودردهگرت، لیتوت بهسترابوو هدتا
 نیوی خملکت بۆ بهسترابا. به درۆیهک ئودهانی ئاوهدان بوو. له راست چ ددزئ
 جگه له ویرانی؟

مروهت: (چهقۆ له ههسان دهدا) ههموو شتیکی چاک بوو هتا به سهر زماندا نههاتبوو.
 دهانی گوتد قهئشیوه. ههموو شتیکی بهروو پزوخان دهچئ.

حیکمهت: (گوریس دههقنیتتهوه) چۆن خۆم له نهزانی بدهم؟ چۆن دهتوانئ بگوتئ ژیان
 ههر ئهوهیه که ههبوو؟

فورهت: (ناوله بیر ههلهکۆزی) ئهشموو چاوهروانم مهبه. بهکتیک ههیه دهسان بهینئ.
 خهیرۆ: (ئاوړک ههلهکاکا) بهکتیک که ددزانی.

مهیدانی ناوگوند - درۆیه - (راپردوو)

دهنگی چهقۆ ساوین، شهرزین دانیشتوووه. گوتئ شل کردوووه وهلهلههرزئ. تارمایی ههر
 کامیان جارێک به پیتشیدا رته دهبیئ.

شهرزین: بۆچی رۆژ تا نیواره چهقۆ تیر دهکهن؟

دهنگی فورهت: (بۆ دوور) منداڵان بنیرن بۆ که یه کردن!

شهرزین: ئای شهرزین تۆ راست گوت، نه مه چ ههلهیهک بوو کردت؟ دوو چاو وستی
 ددان له سهر زانی بهست نهبوو؟

دهنگی حیکمهت: (دوور بنهوه) منداڵان با نهبین!

شهرزین: ناخۆ نه مه به مهرگ؟ (سهک وهه) من به مهرگیکی درۆیه دهمرم (سهک وهه) من
 دهمرم بهلام زانست نامرئ.

دهنگی غیرهت: (تیدهپهیرئ) بۆ باسی مهرگ دهکمی؟

شهرزین: نه مه دهنگی پاچ وینمه پهبه.

سایر: ئه مه کار دهکهن.

شهرزین: ئه مه قهیر ههلهکهکهن.

دهنگی ههرا هورپای کپهی منداڵان لهگهله دیمه نهکهن (کاپهیی گورگ وشوان دهکهن.
 مروهت: (تیدهپهیرئ) چۆن بگه پهبهوه ئهوه کاتهی که تۆ هیتشئا نههاتبووی؟

شهرزین: (ئاوړ دههاتنهوه) ناخۆ جۆگه نیشک بوو؟ پتگا له کاه لای منه وهیه؟
 دهنگی حیکمهت: نه مه په لاره!

دهنگی غیرهت: سهگهکان دوور بهخه نهوه. نابین بهین.

شهرزین: (سهردهسوورینئ) ئهوه ههموو چهقۆیه؟

سایر: ژیا ئی ئه مه له جن خۆیدا بهرو هتا تۆ هاتی!

حیکمهت: ئه مه زانا بهیمان نه دهووست وتۆ هینات!

خهیرۆ: لهگهله هاتی تۆ جیا بوونهوه هات.

غیرهت: ههر رۆژهی که سیک بگات و بهیمان بلئ میوانکۆر؟

شهرزین تهکانیک بۆ ههستان ورویشتن له خۆی دهدا. بهلام به دهنگی مروهت داده نیشیتتهوه.
 مروهت: به رویشتنی تۆ راپردوو ناگه پیتتهوه.

شهرزین: (دههوستئ) ئای... که واپوو وهختیه تی.

حیکمهت: شتیکت کۆت؟

شهرزین: بهیا نۆخی نام زانییا!

ههر پارچ ویتمه ره و بیور وکتیره که دیتته خوارئ وشهرزین ی تیدیدا ون دهبیئ. له نیوان
 سهگهکاندا شهه وحه په حهیه. منداڵان کاپهیی خۆیان دهکهن. غیرهت پاشه وپاش دیتته ناو
 دیمه نهکوه، ترساو. ههموو به سهر سوورمانهوه ته واشمای شهرزین دهکهن. شه لآلر خوتنه وهیتشئا
 دانیشتوووه.

حه مرأ: هیتشئاش ئوتنه ی؟ (به ریتک فرئ دهدا) باشه نیشان بهه، من کیم؟

شهرزین: تۆ ناو وهاک وئاگر وپی. ناوت وشک دهبیئ، خاکت بلتاو دهیتتهوه ویا ت به به باد
 دهدرئ وئاوړت داده مرکی.

ههر بهر هیتزهوه که قسه دهکا دهکوهئ ودهمرئ. ههموو به ترسهوه چاوی لیتی دهکهن.

غیرهت: گۆر که به قهدهر دوو بیله، گۆری قوولتر له کۆتیه؟

سایر: بهری نیشک.

بیرتک رۆ ئه‌پوو و نیشک، شه‌رزینی تپده‌خه‌ن و به‌رده ناشیک له سه‌ر زاکی بیره‌که دانه‌نین وه‌لنن. هه‌ر که‌س ده‌جینه‌وه مانی خۆی و به‌نجه‌رمان پتوه ده‌ده‌ن. ده‌ستی خه‌یرۆ له کاتی ده‌رگا به‌ستندا له ناکاو ده‌وه‌ستی. به‌نجه‌ره‌کانی دیکه‌ش یه‌ک به‌ رۆی به‌کدا ده‌کرینه‌وه. له هه‌موو به‌نجه‌ره‌که‌وه دیاره که شه‌رزین له ناوه‌راستی مه‌یدانه‌که‌دا دانیشتوو له سه‌وچه‌کانی دیمه‌نه‌که‌وه پیاو و ژن ده‌چنه پتشی.

مروه‌ت: (ترساو، چاوده‌پروینی) نا، خه‌یال نیه.

فوره‌ت: له‌وانه‌یه چاکتان لێی نه‌داین؟

خه‌یرۆ: گه‌ر پیه‌وه چ بلی مالویران؟

هه‌موو راده‌وه‌ستان و ده‌روانن، زه‌رده خه‌نه‌یه‌ک به‌ دهم و چاوی شه‌رزینه‌وه‌یه.

شه‌رزین: زانایی ناکوژرئ

له ناکاو هه‌موو هه‌رشیی بۆ ده‌به‌ن، به‌ به‌رد و داس و دار و... تۆز وه‌هه‌را... حیکمه‌ت له پر سه‌ر هه‌لنن.

حیکمه‌ت: بیه‌کن به‌ خۆراکی سه‌گان، خۆراکی سه‌گان.

ته‌رمه‌که‌ی ده‌به‌ن، مه‌دالان له کابه‌ گه‌راونه‌ته‌وه، خوار ده‌مه‌نییه‌کان ده‌رفین و یه‌ک دوانیکیان ده‌که‌نه سه‌ر جانتاکه و ده‌پیشکین. یه‌کتیک شه‌په‌وور لیده‌دا و یه‌کتیک دارنامه‌ ده‌رفین و یه‌ک ته‌مسیلی تاری خانه، له سه‌ری شه‌ر ده‌هه‌ر که‌س لاپه‌ره‌یه‌کی لیده‌کاته‌وه، له ده‌ست یه‌کتیری ده‌رفین، و دهریه‌ دهری ده‌که‌ن. با - کاغه‌زه‌مان هه‌له‌هه‌رئ و تۆز هه‌لی کردوه. پیاو و ژنه‌کان به‌ ده‌ستی خۆینا و یه‌وه ده‌گه‌رینه‌وه.

غیره‌ت: جانت وشه‌په‌وره‌که‌ی هی مه‌!

مروه‌ت: دیاره پاله‌وان!

جانتا وشه‌په‌وره‌که‌ی ده‌ده‌نی، ته‌واشایان ده‌کا وه‌سه‌ت به‌ گه‌ره‌یی ده‌ک.

غیره‌ت: نیستا وه‌کوو پتشیوه، نه‌؟

لايه‌رمانی کتێبه‌کان به‌ دهم باوه به‌ نیوانیاندا ده‌سوورئ. قوربان له ناکاو به‌ ترسه‌وه جیگه‌یه‌ک پیشان ده‌دا.

قوربان: به‌روان!

له سه‌ر به‌رزاییه‌که‌وه سه‌که‌کان راومه‌ستاوون، به‌ خه‌په‌ خه‌پ و مریه‌ مریه‌ و سامناک. په‌نگی هه‌موویان هه‌له‌هه‌ر و وکی.

خه‌سه‌را: (ده‌کشینه‌وه) چ به‌ل یانه‌؟

فوره‌ت: (پاشه‌ویاش ده‌روا) وه‌کوو... ده‌زاتن.

مریه‌ی سه‌که‌که‌ن به‌ تیکرا. هه‌موو پاشه‌ویاش ده‌کشینه‌وه وله ناکاو هه‌لنن - په‌ره‌کاغه‌زمان به‌دهم باوه.

خه‌وشی کتێبه‌خانه - درێژه - (ئێستا)

عه‌یدی له‌پر و دک شیت هه‌رش بۆ غیره‌ت ده‌با، نیشکچیه‌یه‌کان دینه پتشی.

خاوه‌ن دیوان: ده‌ست راگره‌!

غیره‌ت: ئیوه ئه‌مانان داوم، ئه‌مان!

عه‌یدی: به‌لام ئیوه نه‌!

خاوه‌ن دیوان: نیه‌ هه‌چمان نه‌ماغان به‌و نه‌دا. (عه‌یدی ده‌کشینه‌وه و ده‌گریی.) هه‌موومان

په‌که‌وه نه‌ومان گوشت و شیره‌ ته‌نیا ده‌وایین زه‌ریه‌ ته‌که‌نشان لێیداوه، (هه‌له‌سه‌نی) نا... نه‌وه‌ی ئیوه پتشان کرد، خراپتر له‌وه نیه‌ که ئیتمه‌ کردوو مانه. ئیوه ره‌نجی نه‌وتان کورت کردۆته‌وه و نه‌ویش که ده‌پتوانی سامزستانی یه‌که‌م به‌ن، خۆی به‌ ده‌سته‌وه دا هه‌تا له ره‌نجی زانایی بزگاری به‌ن. (عه‌یدی چاوه‌ده‌سه‌رینه‌وه، نیشکچیه‌یه‌کان غیره‌ت هه‌له‌سه‌ستینه‌ سه‌ر به‌ن) ته‌راوی نه‌و شتانه‌ی بیستم چیره‌کتیکی باوه‌ پتسه‌کراوه. نه‌و چۆته ناو خه‌یالی هه‌موومان وه‌ و نیه‌ هه‌چکام نه‌وه‌ی که به‌ سه‌ر نه‌وه‌دا هه‌توو له نه‌ماندا نین. نه‌و نه‌ک به‌ ده‌ستی ئیوه که به‌ ده‌ستی نه‌زانین له ناویراوه. ئیوه هه‌رگیز نه‌تازانیه‌وه که خه‌نجمه‌ له رۆی خۆتان هه‌له‌ده‌کێشن. ره‌نجی بۆ ئیتمه‌یه که ده‌زانین. (له پلێکانه‌کانی که‌ته‌که‌ دینه خوارئ) ته‌ده‌غه ده‌که‌ه که نه‌م چیره‌که‌ له جینگه‌یه‌کی دیکه‌ بکوژئ. دنیا تاقه‌تی ده‌ستی دیمه‌نی خۆی له ناوینه‌دا نیه‌. به‌لام تۆ عه‌یدی! نه‌رکی سه‌رشانته که له هه‌موو نه‌م شتانه‌ تۆماریکی نوێ پتک به‌نی، هه‌تا رۆژیک که زانست ده‌بین به

چراي دنياب : نيوې نهو كه دهپتواني زور گوره بې ياد بكرئ. ... پرويز! خدريكه
شهو دادئ.

عسپيدى: (به سهر قوئى كه واكهي دهم وچاوي. خوئى دادچوشمن) منيش هدى همتايه
قهرزدارى دهيم.

بيابان - رۆژ-دورهوه

شېخ شهرزين به دوو دارى دريژوهه و مكوو گه ميه وانتيك به سهر پوويه لى خيزه لانداندا له چوئى
زه ويندا سهول ليدهدا و دوور دهجسته وه.

ديمهن تاريخك دهبي.

به هرام بهيزايى - ۱۹۸۶

تهيفور - به هارى ۱۹۹۱